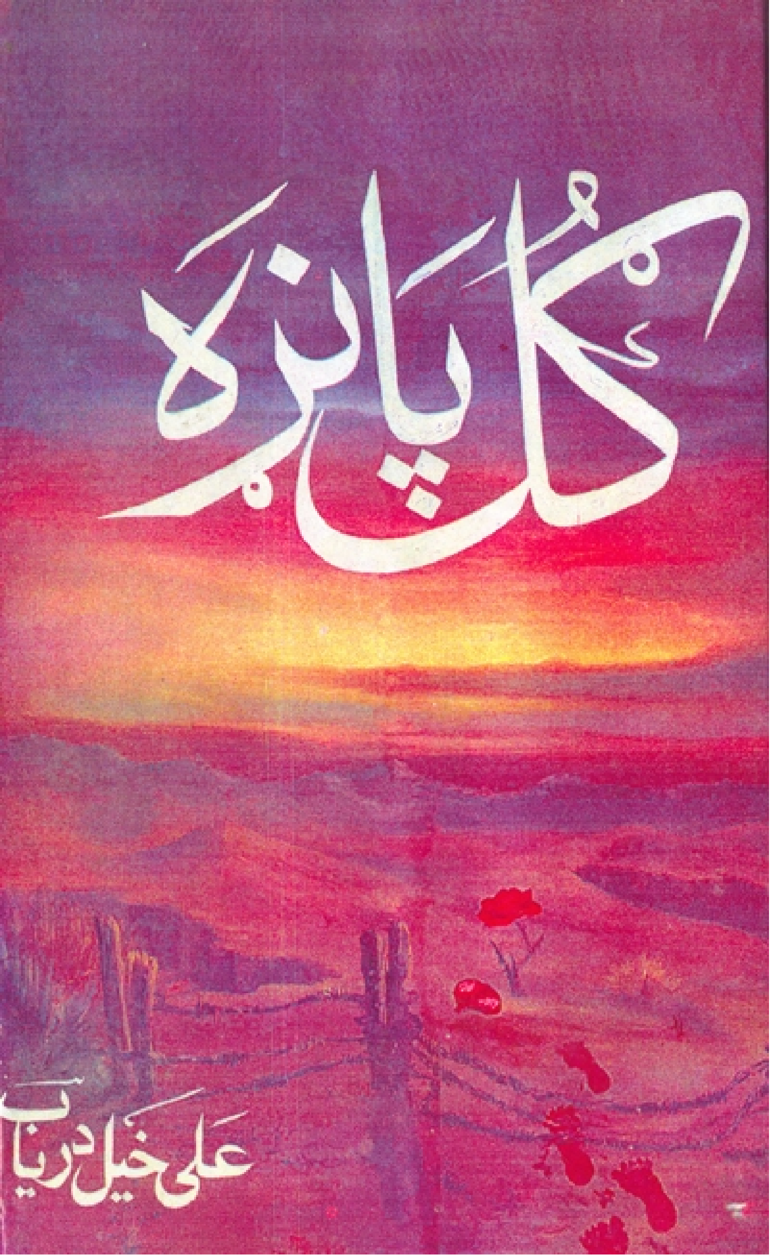

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

ګرانو او قدرمندو لوستونکو پښتو ډاټ نېټ د دې کتاب سره ډېره خواري کړې ده او په ډېر عاجزانه طور ئې تاسو ته دَ مطالعې په غرض ډالۍ کوي د دې کتاب بې اجازت نقل کول ، چاپ کول یا زمونږ نسبت ترې لرې کول نه صرف دا چې اخلاقي جرم دے بلکې ډېر سخت منع دي

پښتونستان

پښتو ډاټ نیټ

Presented By : Pukhto.Net

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ دي

دکتاب نوم ——— ګل پاڼه
ليکوال ——— علي خيل درياب
کتابت ——— لطف الله پښتو اکيډيمي
دچاپ کال ——— جنوري سنه ۱۹۹۹ ء
دچاپ شمير ——— پنځه سوه
ترتيب ——— عرفان خټک
بيعه ——— ۵۰/- روپۍ

خورونکي :-

هميشه پښتو ادبي ټولنه (رجسټرډ) اماندره

دموندلو درک :-

جميل بک سيلرز مين بازار بټخيله

سرپاڼه - اين ايس ارټسټ تخت بهائي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

د ګل پاڼړې په نوم

چه زما د خیالي دنیا د

خوشبوګانو ښاپیرۍ ده

دریاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

پیش نامه	هیش خلیل	۶
کوزه کښې سمندر	ډاکټر محمد اعظم اعظم	۱۱
ګل پانړه	ډاکټر اقبال نسیم خټک	۱۶
د غزل رنګ د افسانې په کاله کښې	میاں فضل الرحمان شاهد	۲۲

	سرخط	مخ		سرخط	مخ
۱	خاورې	۳۲	۲۰	ذره پانړه	۵۱
۲	جرم	۳۳	۲۱	بدل	۵۲
۳	د کوټ میږنې	۳۴	۲۲	کاڼی	۵۳
۴	مات منګې	۳۵	۲۳	بې عملي	۵۴
۵	پردۍ سترګې	۳۶	۲۴	ډولۍ او جنازه	۵۵
۶	ناپېژندګه ربانډې بلابلا راوړیږي	۳۷	۲۵	حړموټے	۵۶
۷	ماده پرستي	۳۸	۲۶	ګړنګ ګل	۵۷
۸	ناڅه ولې جذبې	۳۹	۲۷	پړانګو غاښي	۵۸
۹	یقین	۴۰	۲۸	پیسې	۵۹
۱۰	نورې	۴۱	۲۹	اعتماد	۶۰
۱۱	ځنځیره	۴۲	۳۰	خړکند لیونے	۶۱
۱۲	د زهرو نونه	۴۳	۳۱	متهاکي غوز	۶۲
۱۳	پښتانه	۴۴	۳۲	نوکري	۶۳
۱۴	برنډه خاموشي	۴۵	۳۳	باور	۶۴
۱۵	لیبرل مائنډډ	۴۶	۳۴	غانړکی	۶۵
۱۶	شاپیرۍ	۴۷	۳۵	تله	۶۶
۱۷	توبه توبه	۴۸	۳۶	انډیواله	۶۷
۱۸	لوټیا	۴۹	۳۷	د ناړه رنړا	۶۸
۱۹	بلا	۵۰	۳۸	ورورۍ خوري	۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹	تپوس	۷۰
۴۰	دُزړه غوښے	۷۱
۴۱	بکو باباجي	۷۲
۴۲	حرام	۷۳
۴۳	ګناه	۷۴
۴۴	؟	۷۵
۴۵	روریدلے بیاسته	۷۶
۴۶	چینده	۷۷
۴۷	ورخته	۷۸
۴۸	شپلونه	۷۹
۴۹	خیلوته تولیه	۸۰
۵۰	میراته کونډه	۸۱
۵۱	بے روزګاري	۸۲
۵۲	جوارګر	۸۳
۵۳	I miss you	۸۴
۵۴	ږرنده	۸۵
۵۵	شتالان	۸۶
۵۶	مذهب که مینه پښتو	۸۷
۵۷	قاتل څوک دے؟	۸۸
۵۸	توپیر	۸۹
۵۹	MENSES	۹۰
۶۰	شین خالي	۹۱
۶۱	قادر	۹۲
۶۲	دُتوبے بورجل	۹۳
۶۳	تعلیم	۹۴
۶۴	ابلیس	۹۵
۶۵	حوالدار فاتح رحمٰن	۹۶
۶۶	اُستادجي	۹۷
۶۷	تهویک ملنګ	۹۸
۶۸	تموخے	۹۹
۶۹	کرامات	۱۰۰
۷۰	نامه	۱۰۱
۷۱	ایمل خان کانسی	۱۰۲
۷۲	مسلمان	۱۰۳
۷۳	Masterkey	۱۰۴
۷۴	کفاره	۱۰۵
۷۵	پتمان اکا	۱۰۶
۷۶	انسان	۱۰۷
۷۷	کورنۍ خصلتونه	۱۰۸
۷۸	سکندر	۱۰۹
۷۹	میلمه	۱۱۰
۸۰	ممتاز	۱۱۱
۸۱	دُنیالیونۍ	۱۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیش نامه

دقلم په ژبه د یو زلمي لیکوال دمشاهداتو او واقعاتو دا نتیجه خیزه ادبي مجموعه هغه لفظي تصویرونه دي چه که یو مصوّر ئې د برُش او رنګونو په تعاون د روایتي تصویرونو حقیقت ته ورسوی نو یو داسې البم به ترې جوړ شي چه هر نقش به ئې دخپل پس منظر په خاموشه ژبه د معاشرې د دردناکو، حسرتناکو او عبرتناکو المیو یو نهٔ ختمیدونکې داستان را اوسپړی.

دعلي خېل دریاب دنګارخانې دغو المناکو لفظي تصویرونو ته چه ګورم نو هر یو دخپلې خپلې افسانې هغه عنوان دے چه تفسیر او تشریح ئې د پخوانو څنو حکیمانو او فلاسفرانو هغه اقوال دي کوم چه معنوي هم پخپله خپله زمانه د خپلې خپلې معاشرې په تنه بوده کښې ددغه قسمه واقعاتو له محسوسولو نه پس رقم کړي وو. ځکه نو د "پښتانهٔ" په نوم دبناغلي مصنف لفظي تصویر که یو مصوّر په رنګونو منجمد کړي نو د امام غزاليؒ او هربرټ سپنسر داقوالو دغه کیپشنونه به ورسره مناسب ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښځو کښې يو قسمه کمزوري ده چه علاج ئې تحمل دے "

(امام غــزالي)

" د ښځې زړه د هغې په ذهن بادشاهي کوي ."

(هربرټ سپنسر)

ژړندۀ :-

د دغه عنوان لفظي تصوير ته که څوک فنکار د خپل فن د رنګونو ښائست ورکړو - نو کیدے شي چه د "بکون" د قول داکيپشن ورسره هم ښه ومني .

" ترکومه چه يو انسان د بل انسان په سپټ سور دی - دنيا کښې به امن محض يو خوب وي ."

بړنده خاموشي :-

د موجوده دور د سياسي مجبورو او بے انصافو هغه الميه ده چه که په صوري رنګ کښې پيش کړے شي نو د هربرټ سپنسر د دغه قول د ورلاند اويکي .

" د نۀ حقدارو خلقو د پاره د حقدارو خلقو حق ومنل نۀ صرف د انصاف په مرئ چاړه راښکل ده بلکه ديده او دانسته د اشده نسلونو په لار کښې ازغي کرل دي . او هم د غو نسلونو د پاره د دے نه لوئے افت او غضب نۀ شي کيدے چه ورته کښې ورته نالائقه خلق پريښ دي ."

مانړئ :-

داکه چا سنګتراش وتراشله ، نو د اسکر وائلډ دا قول به ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تراشل هم نهٔ هیروي .

" د زمانو رابیے دولتمند و د غریبانانو د بغاوت د مخنیوي دپاره دا مؤثره طریقه راویستې ده - چه د غریبانانو د ګټې وټې لږه شان برخه دوي ته د خیرات په شکل واپس کړي . "

جرم :-

د دغه عنوان مفهوم کهٔ د مصوّر د آرټ په برکت تکمیل شي. نو د ډرائنګ روم په دیوال د زښت کولو و ړانډے "بیکن" د قول دا الفاظ دِ هم ورلاند ے ویسکلے شي .

" د دولت پریواني د ځوانئ تباهي ده "

مات منګے :-

د کشمالے مات منګی ، نو ټنګ ته څهٔ او وے؟ شاید دا چه

" سر ځار شه لهٔ عزته "

خو د امام غزالی" دا قول دِ هم ورسره شي چه .

" طبیعي شهوت په انسان او حیوان کښے یو شان وی - خو وضعی شهوت انسان کښے صرف په تهٔ تربیت او بد صحبت زرغونیږي "

بے عملي :-

په قول د حضرت عمر رضی اللّٰه تعالیٰ عنهٔ

"عمل بے علمه عیب ژن او بیمار دے او علم بغیر د عمل نه شنډ او بیکار دے . "

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله :-

د علي خيل دریاب دا دردناک تصویر شاید چه د هغه د نگارخانې شهکار ثابت شي -او د دغه حسرتناکه تصویر لاندې دویکتر هیگو دغه نادر قول شاید چه د تماشکیرو په زړونو او ذهنونو کښې د یو انقلاب سوب شي .

"هر کله چه انسان د پیدائش په وخت او بیا د مرګ نه پس هم مساوي دے ، نو آخر ولے دے د ژوند میانځنۍ موده هم مساوي تیره نهٔ کړي ؟

تپوس :-

جمیل نه د مماني دا تپوس که یو خوا د ماشوم سپرغ د دردونو د علاج آرزو ده ، نو بل خوا د جمیل مفلسئ او غربت د هغې په آرزو د بے وسئ ځغ . او به توئے کړے - د ښاغلي دریاب د دغه تخیل جامد تصویر سره د برنارډشا دا الفاظ په زړې سیاهئ د یکلو دي .

"دنیا کښې د تولو نه لویه او بد ترینه
گناه غریبي ده . نور ټول گناهونه
د غربت په وړاندې کوتلے نیکئ دي"

گرانو لوستونکو !

ما د قلم په ژبه د ښاغلي علي خیل دریاب د ځنو تحریري تصویرونو خاموشه آوازونه ستاسو ترغوږو کړه - باقي بیا تے

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصویرونه او د حال په ژبه د هغو داستانونو ته تاسو ځینې وګورئ او واورئ .

خو د فرینکلن دا قول هم یاد لرئ چه

" ډیر داسې دردناکه واقعات شته چه د افسانې جوړیدلو نه وړاندې محو شي . "

هیش خلیل

۲۳ ستمبر ۱۹۹۷ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوزه کښې سمندر

په اول ځل د علي خېل دریاب د نوم په اورېدو سره زما په تصوّر کښې یو پراسراره کردار اوبریښېده . خو چه راڅرګند شو نو د پېښور پوهنتون د پښتو شعبې یو عام ساده ټټه ناک او خاموشه زلمے وو .

روسته د هغهٔ د خبرو اترو او لیکونو نه داحقیقت رابرڅېره شو چه دریاب د ډېر بېداره ذهن او ځلانده تخلیقي صلاحیتونو څښتن دے . دغه په زور چه هغه په نثر او نظم دواړو کښې د خپل عمر نه ډېر زیات ښهٔ لیکونه کوي او په دے کښې هیڅ شک نشته چه هغه به ډېر کم عمرئ کښې خپل ځان او خپل صلاحیتونه خپلې ژبې او ادب ته سپارلي دي - او هم د دغه لیونئ مینے او لیوالہ جذبے په وجه د هغهٔ په لیک کښې د یو خاص قسمه تازګي ساد ګي او خود اعتمادي په یو ځائے لیدے او مونده شي .

څه موده وړاندے ښاغلي دریاب ما ته خپله یو نثري مجموعه راکړه . په دے خیال چه زهٔ هغه د کورم او په هغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانډے څه وهم نيکم . او دا دواړه خبرے ماته په دےکړانے
بنګاري چه د علي خيل درياب نه وراندے هم دغه ډ کهول ديو
نو زلمو کتابونه ماته هم په دغه غرض پراته دي . خو د
درياب نه خلاء ميے ګران دے او بيا چه په چا ئے لاردوی
نو خبره نوره هم ګرانه شي . او حقه خبره داده چه علي خيل
درياب په ما ډيرګران دے . او هم له دےکبله چا رو ناچار
م د دغه ګل پانړے کتلو او په مغې څه ليکلو ته غاړه
ورکــړه .

د بنا غلي درياب ددے نش تموقق په کتلو زه په دے
نجيبه دوچاله کينے راګيرکړم . دا واړه کوچني کوچني ليکونه
که يو خوا اثرناک او عبرتناک دي نو بل خوا حيرتناک هم
دي او د حيرانتيا خبره داده چه دا په پښتو ادب کښې د
يو نوي صنف د قيمتي شکل دے چه نامه په ورله موښ
نخيله خوبنوو .

بناغلي درياب د خپل چاپيرچل د روان ژوند نه واړه
واړه واقعات ، امروزه پيښې ، پار پيدلي تاثرات ، هموار او
ناهوار کردارونه او د تجسس نه ډکے مشاهدے راټولے کړي
دي او هغو له ئے د افسانچو شکلونه ورکړي دي . تکنيک ئے
د لنډے افسانے بنکاري . ... وله بيا هم که افسانه ورته
ونه شو ويلے نو د افسانے مينه پرے ماتيږي . ځکه چه دے
کتاب کښے موجود دهر يے دا قيعے او ص تاثر يا هر مشاهدے

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څه په داسې ډول کېږي چه د لوستونکي ذهن ترې
ارو مرو خپل اثر اخلي او بنده په دے ویناً مجبوره شي چه
دریاب په کوزه کښې سمندر بند کړے دے .

د علي خیل دریاب د قیصے د اشکل که زمونږ په
ادب کښې خپل ساري لهتوي . نو ذهن د عبدالقادر خان خټک
په ګلدسته بانه ے ټیکا وے کوي . "ګلدسته" د فارسۍ
ژبې د نوموړي نیکوال شیخ سعدي د ګلستان پښتو ترجمه ده.
کومه چې زمونږ د نثري ادب په ورومبو کتابونو کښې یوه
قیمتي د الۍ یادیږي . او لکه څنګه چه د ګلستان حکایتونه
د شیخ سعدي د مشاهدے ، علم او فکر یوه بې بهاپنګه ده.
هم په دغه ډول بناغلي دریاب د خپل چاپېرچل او خواو شا
نه داسے واقعات ، کردارونه او مشاهدے راخستے دي . او
په خوند خوند او رنګ رنګ ئے بیان کړي دي چه دوستونکے
ورته په داد ورکولو مجبور شي . زما د دے وینانه دا مطلب
اخستل نه دی په کار چه ګني زهٔ خپل شاګرد د سعد
غونډے د نړیُز ادبي شخصیت په مقابله کښې راویستل غوارم
زما اشاره د دریاب د دے افسانچو اسلوب ته ده چه څه
د بناغلي سعدي شیرازي د حکایتونو د طرز سره ډیر
سمون خوري .

"ګل پاڼے" د افسانچو انداز طنزیه دے او هره پېښه
هره واقعه او هر کردار پکښې په شعوري ډول د لیکونکي له خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څه نه څه شکل کښې د طنز توکے رابرڅیره کوي . او
ټیکوټکے په دے کوابښ کښې ناست ټکاري چه په هرځائے
په هرڅه او په هرچا څه نه څه ټک اوکړي . او په دا سے
کولو کښې هغه کرم هم نهٔ دے . ځکه چه دریآب هرڅهٔ
ډوډنړ د دریاب نه راخستے دي او د ډوډنړ حقیقتونه ډیر
تراخه وي . د دے ترخو کټونو او ټیرو کنډارونو دے مجموعے
له که زهٔ له خپله انده د "ټکونو" نامه خوښه کړم . نو
خوښه د دریآب ده او فیصله ستاسو .

په دے "ټکونو" کښې ځنې داسے هم مخې له راشي چه
هغے ته موږ لنډه افسانه (SHORT STORY) هم
ویلے شو لکه د مثال په توګه "جوارګې"

"زما نوم زهرا دے . د شګلنے بانډے د طوطي ګل
لور یم . پنځوېښت کاله وړاندے چه پلار د جوارګۍ
په داؤ باسټللم نو کمتلی جوارګري ترڈے راواورسوم
مامور چه د چکلے په برنده تیاره کښې د خپلے سکه
خور پیژندګلو اوکړه نو هم د هغے په غیږ کښے
په لوټے خوب اوده شو."

خو د کوټلی او راغونډ پلاټ دا مثالونه په
دے "ټکونو" کښې کم دي . زیات تر په کښې تاثرات
دي . خو دغه تاثرات هم د حکمت او مقصدیت نه خالي
نهٔ دي . لکه "خاورے"

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ځانګې ... یا ... ځانګې د اسپړکي وګي وهې
سر یه ! دا ته ګوري نه چې خاوره خوري .
اَتو - پرېږده چې خوري کنه . زموږ په کاله
کښې بې د خاورو نه څه دي ."

د علي خیل دریاب په دې افسانچو کښې په ځنو ځنو د
اوړه جذباتیت او مبالغې رنګ هم خوړ دې . خو اکثریت پکښې
د هغه قصه ګوټو دې چې هغو کښې زموږ د چاپیرچل ژوندي
حقیقتونه ساه اخلي او د بناغلي علي خیل دریاب د مقصدي
سوچ او رسا فکر ګواهي ورکوي .

د زلمي فکر او ځوانو ولولو په دې انقلابي قدم زه بناغلي
دریاب ته د زړه له کومې مبارکي ورکوم . په دې چې په نړیوال
ادب کښې د دې طرز د لیکوالو اهمیت او افادیت ورېرسیوا بنکاري
ځکه چې د معاش په دې لوټ د رزغوبل کښې د چا سره د لویو
لویو قصّو او اوږدو اوږدو داستانونو د لوستو او اوریدو
وخت پاتې نه دې او که د ورو کي لیک کښې ورته
دا سې د خیال او فکر نه معموره څو لمحې په لاس ورشي
نو دا هم غنیمت دې .

ډاکټر محمّد اعظم اعظم
پښتو د پوهنتون
۱۱ فروري ۱۹۹۸ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل پاڼه

د قیمتي د اوریدلو او د قیمتي د اورولو فطري خواهش د انسان
په خمیر کښې ځائې اغيږلے شوے دے ۔ د قیمتي د اوریدونکي ترهغه
پورے تسکین نۀ کیږي ترڅو چه ئې پوره قیمتي بنۀ په توجه
سره اوریدلے نۀ وي او د قیمتي راوي ترهغه پورے د قیمتي مزے
دلاس نه نۀ پریږدي ترڅو چه ئې قیمتي سرته رسولے نۀ وي او
داڅے وئیلي نۀ وي چه

" زما مسئله تیره بیره د دین کتورے ډکي

راوي د اوریدونکي نه د خپل زړۀ راښکونکي انداز بیان د
حافظے د کمال او د ژبے د خوبوالي داد وصولول خپل حق ګڼي
او د اوریدونکو له خوا د هغه داد د راوي انعام هم وي او صله هم ۔
نو د اد هغه وخت خبرے دي چه د خلقو ځنه د فرصت کمے نۀ
وو ۔ په معنوي کښې مینه وه ، اخلاص وو او زړۀ خوږي وه ،
حجرے ، جماتونه او کور دروسته اباد وو ۔ خلق به بلا ناغه د ماښام

ګلونو پاڼے بویه چه قمیص شي د ملوکے
د ورینبمو د قمیص ئې نازک بدن ملول دے (خوشحال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوډۍ نه پس حجرے ته تلل او بیا خاص طور سره په ژمي کښے
خو به ئے ترنیمے شپے قصه‌ګو ماما ته غوږ نیولے وو، دغه شان
به چه قافلے په اوږدو سفرونو تللے، نو سخت او اوږده سفرونه
به قصه‌ګویانو د قصو په جادو اسانول او رالنډول - په
دغه قیصو کښے به زیاتے قیصے د مافوق الفطرت عناصرو نه
ډکے وے او واقعات به ئے د انساني پوهے نه بهر وو.

ژوند کا وخته چه څومره مخ په وړاندے تلو وخت رالنډیدو
نوے نوے مسئلے راتوکیدے او نوي ضروریات را وړاندے کیدل او
خبره دے ته راورسیده چه د وخت د کمي احساس او د ژوند بے شمیره
ضروریاتو د انسان ذهني او بدني سکون اولوټلو - د نوي دور د
انسان څخه دومره فرصت چرته دے چه په ورځو ورځو او
هفتو ږد ناست وي او اوږدے اوږدے داستانونه ږ اوري.

په مغرب کښے په دغه قسم قیصو کښے مرچ مصالحه ګډه
کړے شوه، رنګ روغن پرے اوخیژولے شوه او د ناول نوم
ورکړے شو او بیا د ناول نه لنډه قیصۍ را اوزیږیده - خو د
پښتو معامله داسے نه ده. په پښتو کښے لنډه قیصۍ د ناول
نه وړومبے راتوکیدلے ده او هم د خپلے خاورے پیداوار دے -

پښتو کښے د افسانے عمر ډیر کم دے او که مونږ ښاغلے راحت زاخیلے
د پښتو افسانے امام اومنو نو د افسانے عمر د اتیا کاله نه ښکته
ځي ځکه چه "کنډه جینئ" تر اوسه د پښتو وړومبۍ افسانه منلے شي
چه راحت زاخیلي صاحب په کال ۱۹۱۷ء کښے لیکلے وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کال ۱۹۱۴ سنه نه تر کال ۱۹۳۴ سنه پورې د افسانې رفتار [illegible] نه سست بلکه د نشت برابر دی ۔ البته د ازادۍ نه پس پښتو افسا د توجه مرکز ګرزيدلې ده او بنه بنه افسانه نګاران او افسانو ليکې ميدان ته راغلي دي او په هره موضوع ئې افسانې ليکلې دي ۔ اکثرو افسانه ليکونکيو په افسانه کښې د ژوند مسئلې بيان کړې دي خو د روايا تو نه بغير ئې قدم نه دی ايښې خو بعضې افسانه نګارانو د جنس او ښځې مسئلې ته زيات اهميت ورکړې دی او هم د ا د ډغوئ د فن مقصد هم دی او معيار هم ۔

په پښتو کښې چه کوم افسانه نګار مختصره افسانه په مختصرترين شکل کښې په کاميابۍ سره او ليکله هغه ارباب رشيد احمد خان دی چه ډانګاز دې" په نوم ئې خپله مجموعه چاپ کړه اګرکه په دغه افسانو کښې د تحير احساس (Suspense) ډير زيات دی خو د تحير د احساس نه بغير افسانه د معيار نه پاتې کيږي ۔ خو د ارباب صاحب تقليد چا هم او نه کړو ۔ او شايد دغه منفرد انداز صرف د ارباب صاحب برخه اوګرځيده

بنه رم يادشي چه ما د فرورۍ سنه ۱۹۶۵ يا اغلباً سنه ۱۹۶۶ د زيارت په يو مازيګر خپل يو محترم استاد چه د سکول ميډماسټر وو او دوه خوارده ملګرې د ميلمستيا په خاطر ګمان سره روان کړل ۔ د سکول نه په سوبل په شنو پټو کښې پياده تګ ډيره مزه کوله خو اسمان ستړګې ښځه نه غږولې ۔ سارۍ لحظه په لحظه زياتيده او هم کله چه موږ يو ښار خوړ ته راورسيدو نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغه افسانچو په ژبه کښې چه کوم خوبصورتي [illegible] شي بیانولے ئې نهٔ شي ۔ دګل پاڼړے افسانچے دایمایئت، علامتي انداز او دپښتنې چاپیرچل ښکلے نمونے دي ۔ دشمیر په څو ټکو کښې دومره غټې واقعات او پراخستي رازونه بیانول څه اسان کار نهٔ دے ۔ داسے ښکاري چه پښتو افسانه دکمپیوټر په دور کښې ځورداخلولو دا رومبئے کوشش دے او راتلونکي نسلونه به بناغلے علي خیل دریاب ددغه اختراع امام ګڼړي کوم چه ددهٔ حق دے ۔

دبناغلي علي خیل دریاب افسانچے دنثرے افسانے مختصرترین شکل دے دا بیخي یوهٔ نوے لاره ده ۔ روښئ که وره ده، په تول پوره ده ۔ په دے کښې هم هیڅ شک نشته چه دهر نوی کار مرسته هم کیږي او مخالفت هم ۔ خو دکار خلق دد ے خبرو پروا نهٔ کوی هغه د غالب خبره چه ؎

نہ ستائش کی تمنا ہے نہ صلے کی پروا

خوشحال بابا څهٔ دمطلب وینا کړے ده ۔ سه

دجاهل په بخره تش سربنورول دي
آفرین رم په خبرو دانشمند کړم

زهٔ دعلي خیل دریاب دغے نوے اختراع او نوی کوشش تهٔ دقدر په نظر ګورم او دا رم یقین دے چه لوستونکي به دغه انداز خوښ کړي په مینه به ئې اولولي او خوند به ترے واخلي ۔

زهٔ نورو زلمو او پیغلو تهٔ هم دا بلنه ورکوم چه هغوئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان نه سپینے پا غونډے راپریوتل شروع شول . موټر په داسے صورت حال کښے ګیر وو چه که په ښار راستنیدلے نو هیڅ فائده ئے نهٔ وه او په وړاندے تګ هم ممکن نهٔ وو او زما کورته لا د یو میل نه قدرے زیاته فاصله پاتے وه موږ چه خپل پخوانی چوک ته اورسیدو نو لاس پښے مو شل شوی وو او د ماچس نکونو همت مونږ شو کوله.

ما دغه رښتونے واقعے ته د یوے افسانے شکل ورکړو چه د شپږ نخته جملو نه زیاته نهٔ وه او عنوان م ورله — " دعوت او آفت " کیښود . دغه افسانه بیا د مارچ په میاشت کښے په ورځپانړه " بانګ حرم " کښے چاپ شوه . د دغه واقعے پس منظر صرف ماته یا زما ملګرو ته معلوم وو . خدائے شته چه هغه ورځو کښے زۀ په دے نهٔ پوهیدم چه ګنی دا یوه مختصرترینه افسانه ده . خو ښاغلی ایوب صابر زما ډیره حوصله افزائی اوکړه خو دغه افسانه اوس ماځخه نشته.

د پښتو افسانے یو انداز خو د ارباب رشید احمدخان دے او یو بل جدا انداز زما د خوښے او زړهٔ ته نژدے د شاګرد علی خیل دریاب دے ځکه چه په پښتو کښے د دغه قسم ته نمونه د دے نه وړاندے زما د نظر نه نهٔ ده تیره شوے . ښاغلی علی خیل دریاب د افسانو موضوعات هم بدلی دی او نوم ئے هم جانب توجه دے . په دغه افسانو کښے د یوے مکملے معیاری او په توله پوره افسانے ټول خصوصیات او لوازمات موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړاندې شي خپله مورنۍ ژبه څو په ترقي بوخې. دپښتو روایاتو په بنیاد داداب بنکلی عمارتونه اودروي ځکه چه په کوم ادب کښې چه زمونږ دروایات موجود وي هغه ادب به کله هم پردې نهٔ شي همیشه به تروتازه او هم دلعزیز وي او په کوم ادب کښې چه نا اشنا او بې جوړه روایات په زبردستۍ ځائې کړی شوی دي. هغه ادب کله هم نهٔ خپلیږي او نه زمونږ دکلچر مستقله حصّه جوړیدې شي.

علي خیل دریاب یو محنتي، خوش فکره، خوش شکله او د اوچتو عزائمو زلمې دې ځکه په ما ګران دې. ما همیشه دخپلو محنتي شاګردانو حوصله افزائي اولار ښوونه کړې ده او د هغوی په کامیابۍ رم دخوشحالۍ اظهار کړے دے — علي خیل دریاب هم زما په هغه شاګردانو کښې شامل دے په کومو چه زهٔ په ځایے فخر کولے شم.

دازما یقین دے چه علي خیل دریاب او د زلمي کول بعضے محنتي او خود اعتماده زلمي به د راتلونکي وخت داداب دآسمان ځلنده ستوري وي او خدائے دِ کړي چه زما دغه دعوی صحیح ثابته شي. الله تعالی د دعلي خیل دریاب په قلم کښې خیروبرکت واچوي. آمین

څه الله کرے حسن رقم اور زیاده

ډاکټر ایم اقبال نسیم خټک

پښتو څانګه پېښور یونیورسټي

۲۷ ربیع الاول ۱۴۱۸ هـ / یکم اګست ۱۹۹۷ ء

ورځ - دجمعې مبارکه ورځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غزل زلمے د

افسانے په کهاله کښے

بناغلے علي خیل دریاب یو ستکړه شاعر، پوهه ادیب،
زلمے پوهان کلک ملګرے، میلمه پال پښتون، فرمان بردار کش
خوږ زړے انسان او ښهٔ خوش نویس دے.
کله چې مونږ په امان دره کښے ادبي هلے ځلے پیل کړے
نو زما غوږونو ته د بناغلی دریاب نامه دیو شاعر په حیث
را اورسیده. هغه وخت دوئ لا د سکول طالب علم وُو. په
رومبي ملاقات کښے دوئ نکه دیو حیادار زلمی ماته خپل
شعرونه وړاندے نهٔ کړل. او بیا چه څهٔ ورځے زوستهٔ
هم ددوئ په تحریک مونږ خپل کلی کښے یوه اولسی مشاعره
جوړه کړه. او دوئ پکښے خپل کلام وړاندے کړو. نو ددے
وړوکی طالبعلم په شا ماته یو ستکړه شاعر او پوهه ادیب
په نظر راغے.
دبناغلی دریاب د پښتو ژبے او ادب سره د بے کچه مینے
په سبب مونږ هم ددوئ په خوښه او کوشش هیشه پښتو ادبي تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رجسټرډ امانډرنه چوړه کړه او تر دے مقامه مو را اورسوله .

مونږ دواړه که د پښتونخوا هر ے سیمے ته مشاعرے له تلی یو . نو بناغلی دریاب د خلقو پام خپل غزل ته راګرځولو کښے ښا غلا بریالے شو ے دے . ډیر ځله خو به روانه مشاعره کښے خلقو د دوئ د کلام نمونے هم غوښتی دی .

یوه مشاعره کښے چه د پښتو نامتو خبرنګار پروین شاهین د دریاب خوندور غزل واوریدو نو اعلان ئے اوکړو

" چه که د زلمے د خپلو غزلو کتاب چهاپ
کول غواړی نو نیم خرڅ ورسره زهٔ منم "

او بیا په ډیره کړه موده کښے بناغلی دریاب د غزل د اسے کوټلے تجربے اوکړے او لاکوی چه ماورته د "پښتو د غزل زلمے" اووے . سه

چه دریاب ئے په سنګر د غزل پروت دے
کُږو خو به بانډے خبرے ملاکنږ دے

بناغلی دریاب د شروع راسے د شاعرئ سره سره نثری اصنافو ته هم پاملرنه کړے ده . د طالب علمئ په زمانه کښے ئے په یوه ډرامه د یو پروډیوسر صاحب نه شاباس هم اخستی دو او هغه بناغلی تر ے هغه ډرامه ریډیو پاکستان پېښور مرکز ته هم وړی وه . ولے د پښتنو هغه خبره " چه د کوم بچی د پلاره ئے پیسه نهٔ وی او د مورئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسهٔ نهٔ دی هغه بچے سبق نه شی
ویځلے."

نن د ولس[۱۲] کاله وړاندے چه ملګرے نوشیروان عادل د ورځپاڼے جهاد پیښور د پښتو برخے نګران وو - نو ډیرو ذلمو لیکوالو سره څنګ په څنګ بناغلی دریاب هم ډیرے قیمتی ملغرے پښتو ادب ته بخښلی دی - او د خپل اصل نوم سره سره ئے په قلمی نوم هم ډیر مضمونو نه چهاپ شوی دی.

هم په دے موده کښے بناغلی دریاب کافی افسانچے اولیکلے چه څهٔ یکښے په ورځپاڼه "جهاد" پیښور ورځپاڼه "وحدت" او اونۍ ورځپاڼه "هیواد" پیښور کښے چهاپ هم شوے.

د دومره بنهٔ افسانچو په لیکلو نهٔ یواځے ما په شا اوټپوو - بلکه نورو ملګرو ئے هم بنهٔ ډاډګیرنه اوکړه - دوستته ئے د افسانچو سره سره ډیرے افسانے اولیکلے - چه څهٔ خو په اخبارونو رسالو کښے چهاپ شوے او څهٔ لا تر اوسه ناچهاپه پړتے دی - ډیرو ملګرو صلاح ورکړه چه دا افسانے کتابی شکل کښے چهاپ کړه.

او بیا څه موده وړاندے چه د غزل زلمی یو ځل بیا د افسانچے په درشل پښه کیښوده - نو افسانچے د دوئی ځلنده فکر او بنیرازه ذهن ته تود هرکلے اووے - دا ځل بناغلی دریاب د افسانچے په سرخنه کولو ډیر کړاو اوکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library
او ځان ته د افسانچې په کهاله په هسکه غړي ور ونشـه کـړو .

راځئ چه اوګورو چه د غزل زلمي د خپل فکر و فن څومره قیمتي ملغلرے افسانچې ته پیرزو کړي دي . او د افسانے په کهاله کښے ئے ځان له کوم مقام پیدا کړے دے .

د بناغلي افسانچه نګار مشاهده ډیره ښه ژوره ده . دوئ هم په ډے معاشره کښے سترګے غړولي او هم دلته ژونـد کوي ځکه خو د ژوند په هر اړخ د سا نظر لري . او هر رنګ ئے پیژني . د دوئ اکثره افسانچې د دے معاشرے عام واقعات دي . چه دوئ پکښے د خپل فن په ذریعه زړونو راښکون او نوے والے پیدا کړے دے . دوئ د خپل چاپیرچل دے واقعاتو او حادثاتو ته هیڅکله هم په جذباتي انداز نـهٔ دي کتلي . بلکه د واقعے ، حادثے او کردار ښهٔ ژوره جائزه ئے اخستې ده . په خپله جذباتي ، عملي ، اخلاقي او ذهـني سرمایه کښے ئے ښه اغږلي دي . او بیا ئے ورته په افسانوي رنګ کښے د رنګ کړي الفاظو جامے وراغوستي دي . ځکـه خو دا افسانچې د مجلس ګرمولو سره سره زړونه هم ښـهٔ ګرموي .

په هره تولنه کښے داسے واقعات او خبرے وي چه د معاشرے غړي ئے یو بل ته په پس پسي کښے وائي . په عام مجلس کښے د هرچا د وراندے د دغه واقعاتو ذکر هرڅوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ شي کولے - خو د بناغلي درياب بے باکه قلم ورله په ډیر جرات
انداز کښے غوره الفاظ او مناسب علامتونه خوښ کړي
دي او په ډیره فنکاریٔ ئے د دغه واقعاتو او حادثاتو نه
پردے پورته کړي دي او نهٔ یواځے عام لوستونکي ته
ئے په ډاګه کړي دي بلکه په سوچ او فکر ئے هم مجبوروي.
دوئ کهٔ په معاشره تکونه کوي - د پښتنو توهم پرستي
غندي - د دنیا بے ثباتي په ګوته کوي - د پښتنو د غریبي
یادوي او کهٔ د موجوده دور د مسلمان بے عملي په نخښه
کوي - نو د خپل چاپیرچل عکاسي په ډیره ښه طریقه
کوي - کهٔ د طنز غشي وروي نو د مزاح خواږه هم خوروي"
د خپل چاپیرچل ډیر رشتوني واقعات او حادثات ئے د
افسانچے په فن کښے رانغاړلي دي او د خپل کور کلي اصلي کردارونو
له ئے هم په خپلو افسانچو کښے ځائے ورکړے دے لکه اخون ناصر خان
شیخ استاذ، ممتاز، ټوپک ملنګ، عبدولي، رحماني ګل او داسے نور
ښاغلے افسانچه نګار یو اعلیٰ تعلیمافته زلمے دے - د دقامي
تاریخ سره سره په موجوده نړیوالو حالاتو هم ښهٔ نظر لري.
ځکه خو ئے ځینے نړیوالو واقعاتو، حادثاتو او قامي المیو ته د
افسانچو رنګ ورکړے دے لکه "ورخته" او ماده پرستي ئے تاریخي
ښه لري نو "شپلونه" "نیرل مانډېړه" او "ایمل کانسي" ئے
د بین المللي واقعاتو او حادثاتو ښکاره شاهد لري - لوتها د
ملکي سیاسي کلتور په حواله ښهٔ کوشش دے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د بناغلي علي خیل دریاب د افسانو په فني ارخ نظر اچوو . نو د افسانې دپاره چه کوم توکي ضروري بکار وي هغه دوئ خپلو افسانو کښې په خپل خپل تابین ځائے کړي دي.
د اکثرو افسانو پلاټونه ئے د حقیقت او جدّت دواړو په کالو پوره دي . او په ډیر اختصار سره ئے ټولو عناصرو له په زړه پورے ځائے ورکړے دے . کشمکش (SWSPENCE) او په تیره تیره (CLIMIX) د افسانې روح وي دا توکي بناغلي په خپلو افسانو کښې د خو جملو په مدد سره اصلي مقام ته رسولي دي .
کردار نګاري هم د افسانې دپاره لازمي ګڼل کیږي . دد افسانو کردارونه د خپل چاپیرچل سره سم او فطري دي. دوئ کله کله په یوه جمله کښې د کردار پیژندګلو کوي . او د خوبو سره سره ئے خامئ او کمزورئ هم په ګوته کوي .
د کردارونو ژبه ئے هم خپله ده او نوم ئے هم د هغه کردار عکاسي کوي . ټول کردارونه خوئے اصلي دي او د خپل کلي کوڅو نه راخستي کردارونه دي . ځکه خو د پلاټ سره منطقي تړون لري .

د بناغلي دریاب د افسانو ژبه خوږه هم ده او سوچه هم . د کردار او ماحول سره سم الفاظ ئے راوړي دي . ډیرو علاقائي تورو له ئے ځائے ورکړے دے او ورسره ډیر الفاظ ئے داسے هم لیکلي دي چه ځنګه ئے عوام وائي . هم هغه شان ئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکلی دی . او دغه رنګ ئے یوه جمله کښے ډیر مطلب رانغاړلے دے کله کله ئے دخپل مقصد څرګندولو دپاره د اشارو کنایو او علامتونو نه کار اخستے دے .

دیو پښتون پوهان وینا ده چه

" افسانه نګار دخپل فن په زور څه خبرے څرګندوی . او څه لوستونکو ته پریږدی . "

بناغلی دریاب تقریباً ټولو افسانو کښے هم داسے کړی دی . لوستونکی ته تیاره نوړئ نهٔ ورکوی بلکه هغه په دغه واقعاتو دپوهه کیدلو دپاره په سوچ او فکرم مجبوروی او هغه بیا دخپل ذهن او فکر مطابق دغه قیصه وړاندے بیانوی . او دهغے په حقله خپله رائے قائموی . دځینو افسانو مقصد ته درسیدو دپاره خو ډیر سوچ پکار دے محترم همیش خلیل هم د بناغلی دریاب په دے کتاب په څا ګړی ډول نیکل کړی دی او دخپل علم وفن په ذریعهٔ دد ے افسانو ډیره ښه تصویر کشی کړے ده . ولے بیا هم دیو ځے ځینے افسانے مقصد ته نه رسیدلے .

د افسانے دپوهانو په خیال د افسانے دپاره لنډوالے ضروری دے . ولے خاص حد ئے مقرر ول ګران دی . ځکه چه که بے مطلبه جملے او خبرے د افسانے په اوږدو ال جوړیږی . نو تاثیر وحدت ته هم زیان رسوی . په لنډوالی کښے خو د بناغلی دریاب افسانے خپل مثال په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي . د شمیر په څو جملو کښې ئې ډیر څه بیان کړی دی.
یعنې دا افسانچې په معنوي لحاظ د جامعیت ښکلی شاهکاروونه
دي . هم دغه وجه ده چه د دے افسانچو کښې تاثیروحدت
قائم ساتلے شوے دے .

بناغلی افسانچه نګار خپلو دے افسانچو له دا سے سرخطونه
خوښ کړی دی چه د مرکزی خیال په پوره توګه عکاسي
کوی - اکثر سرخطونه ئے قیمتي ته خلا بخښي او لوستونکي
نظر ځان ته راکاږي او ذهن ئے قبلوي -

د دے افسانچو آغاز زړه راښکونکے دے او په ډیره
اسانه لوستونکے ځان سره روانوي او هم دغه رنګ ئے
د افسانچے انجام دے . چه مقصد ئے اکثر په یوه جمله
کښې رانغاړلے دے - منظرنګاري هم د دے افسانچو خاصه
ده . کله کله خو په یوه جمله کښې پوره پوره منظر
بیانوي او کامیابه منظرکشي کوي -

د دے افسانچو کښې چه بناغلی دریاب کوم انداز خپل
کړے دے دا د دوئ ځانګړے اسلوب دے . دوئ د میچا
نه متاثر نه ښکاري . ښکاري چه نور زلمی پیغلے دا انداز
خپل کړي .

د دے افسانچو کښي بناغلی افسانه نګار د پښتنو د کلي کوڅو
واقعات حادثات ، توهمات رسمونه رواجونه ، دودونه او
قدرونه په اصلي شکل کښې وړاندې کړي دي . او په ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرأت سره د پښتني معاشرې ځانګړې کمزورتیا او بدۍ هم په ګوته کړې دي.

"دا افسانچې د پښتني کلتور او فوکلوري عناصرو بشپړه ننداره تونو نه دي".

دافسانې د انواعو په حقله چه پوهانو څو مره قسمونه بیان کړي دي هغه تقریبًا ټول په دې افسانچو کښې په نظر راځي. که کرداري افسانچې لري. نو واقعاتي او ماحولي افسانچو له ئې هم ځائې ورکړې دے که دے کتاب کښې علامتي افسانچې شته. نو په نفسیاتي کشالو ییلې افسانچې ئې هم شاملې کړي دي. دا کتاب تاریخي افسانچې هم په خپله لمن کښې لري.

دافسانې یو خارجي پوهان هاتهرون وائي.

"افسانه نګار دافسانې په ذریعه دخپلو لوستونکو په ذهن کښې یو اثر پریښودل غواړي".

زما په خیال بناغلے دریاب دیو کامیابه افسانه نګار په حیث دغه اثر نه یواځې دخپلو لوستونکو ذهنونو ته رسوي بلکه په سوچ او فکر ئې هم مجبوروي".

زلمي دریاب د پښتو افسانې په کهاله کښې نوي او پاخه بنیادونه کېښودل. خدائې دې او کړي. نور پښتانه زلمي پیغلې په دغه بنیادونو بنګلې او لوړه مانړۍ اودروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پښتو افسانه د عصري غوښتنو سره سمه مخ په وړاندې بوځي .

بناغلي دریاب که "غزل زلمی" دی نو د افسانې په کهاله کښې د چړگئ د برے غاړے سړے دے .

خدائے دِ دَدوئ په ذهن او فکر نوره رنګیني خوره کړي او په قلم دِ ئے برکت شي .

میاں فضل الرحمان شاهد
صدر
همیشه پښتو ادبي تولنه رجسټرډ
امان دره ملاکنډ ایجنسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا لیونۍ

د احساس برترۍ ښکار د لیونۍ دنیا د وګړو منځ کښی
چرته یو ځای ګیدو ته پریږدي . ځکه نو
ښه به داوي چه مونږ د یو بل نه داسې ورک
شو چه د دنیا مو په لټون لټون په بله
واوړي . بیا به کله خیر وي مونږ
سره یو ځای کیږو ......
عمرونه اوشو چه جانان
ګلپانړے ته داسے وښلي
وو . مخوۍ هم هغه شان
د یو بل نه ورک دي
ولے دنیا هم
هغسے لیونۍ
ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورے

څانګے .... یا څانګے .... دا سپرلے ولے

وچے . سرپیه ! دا ته ګورے نه

چه خاورے خوری .

اُفـو ! پرین دہ چیه

خوری کنه . زموږ پیه

کالهٔ کښے بے د

خاورونهٔ

څهٔ

دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

هغه‌نن ډېر بې توله ځښلی وو ......

دسترګو نه ئې اوروښه وریدل . دغصې یو

شین تندر وو ، کوزته په رانسوتو

ئې دیو دوئې جرم زلزلې راوستې

ګڼئی که ئې دبنجوالئ د قیده

خلاصه کړه خوځان ئې د

پښیمانئ په زندان

کښې ټول عمری بندی

کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوټ میړنے

زما نیا ډیره ساده ښځه وه . چه کله به ورته څه سخته
راپېښیده نو چغه به ئے کړه "چه دکوټ میړنیه را رسیږه"
اګر چه ما به اکثر منع کوله . ولے دا دهغے عادت ګرځیدلے
وو . نو یوه ورځ چه هغے په کټوئ کښے پټئ
نو ټکول او پټئ د تاؤ له وجے په مورکـــو
داوړیدل . نو نیا م چغے کړے چه "دکوټ
میړنیه رارسیږه" . او په دے کښے د برے
دکوټ نه یو لوئے منږک په کټوئ
کښے راګیل شو . نیا ته م اودے
چه دکوټ میړنے را اورسیـــد
هغے ما ته غصه غصه
کتل او ما په کټوئ
کښے بټ ختلی
دکـــوټ
میـړنی
تــه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات منګے

لوګ - کشاله په خمار کښے اخستی وه - چرته ئے راوښکله

ور روان شو .... او رو غونډ ے ئے اووئیل - یره

که نن هم کشالے زما د پاریدلو خواهشاتو د

قتلولو هڅه اوکړه نو قصّه ئے تماموم؛

..... او خو چه هغه کشالے ته

رسیدو نو د سینډ په غاړه هغه نن

وه خو د هغے مات منګے په دا ئے

حالت کښے پروت دو ، ــــکه

چه د کشالے د ټینګو په

سندرو کښے د لوګ

په نس پرستئ

پورے په

بق بق

خاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردی ستړے

آخر داستا خلے له راتله خنګه ، خکه چه ما خوستا
د مینې په خاطر د ویئے تولے رشتے قربان کړے
او تر دے چه د پلار د ماله م هم لاس اوونیځل
خو نهٔ پوهیږم چه پردۍ ستړے م
اولیدے نو خنګه م په دوغ زړهٔ
او وے چه
مینه په تلو راتلو زیاتیږی
مونږ کله هم راځم زړهٔ د صبر تینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په زړه کښې باندې بلا بلا راووریږي

يوه پنځه شپږ کاله وړاندې چې زړه لا په لونړو ووم - او ته بشه
ځوانه ، نرمه ، ګرمه ، بنائسته او ښکلې وې - هرکله چې
به زما سره په کټ کښې یو ځائې شوې او ما به ځان
ته راجوخته کړې - نو بس کۀ به واوره وریدې
وې تا به په لږ ساعت کښې زما خور خور زړه
راتول کړو - او د الله هو په خوبونو
به دې په قلاره قلاره د خوب تکوړونه
راکړل - خو نن چې زړه ستا نه دې ولړې
په مزدورۍ پسې راورک شوې یم
ستا نه بغیر په سوړی سوړی
ځادر کښې د ژمي اوږدې شپې
د ډاګ او شړق باران دې - څه که هم اوس
ته هغه ښکلا ، بنائست ، ګرموالې
او نرموالې نۀ لرې ، خو بیا
هم زما زړې برستنې زما
په زړۀ باندې بلا بلا
راووریږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماده پرستي

دا يوه دا سې بې سترګو بلا ده چه کومې واز
کړي . نو بيا د دنيا هره رشته او خپلوي په
يوه تپه کوي. او هم دا وجه ده چه د
همايون ماده پرستۍ چه کامـــــــران
را او نيولو نو سترګې ئې ورله پـهٔ
تو دو سيخانو ړنـد مې کړې. تراوهٔ
نيمبوان ئې پکښې نچوړ کړل
او بيا ئې په مجاز کښې
د اجل فرشتو ته د
لاس ښـبو نـه
او سپارلـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازولے جذبے

چرته چه د خواهشے سر لړے جذ بے د تیکاؤ خوبه
غینږه بیا مومی - نو هلته بیا د مینے دسیځلو
جذبو احساس په زهـــرو کنبیے لا مبـل
شی او که دا سے نهٔ وے نـو
سنبل بـه هیڅکله هم زما
نازولے جذبے دا سے
په بےدردئ
نهٔ قتلولے

(c) ketabton.com: The Digital Library

یقین

بریښنې دی دچا — ؟ بریښنې م دتورسپی - بریښنې دی
دچا — ؟ بریښنې م د زوړ پښتون و . بریښنې دې
چا -! بریښنې م د تورې کیچې هلته اینګر اکا —
مالې ماما دموږ — او دلته سپین دا ماته
کیا وو . هغه بریښنې دمونږ پښې دی
زه خو پرې ډاکټرانو د ماله خلاص کړم
— بنه یم خو چې لږ زوړ او کړم.
نو بیا م دیو خدایه وی . ما د
سپین دا خبره زړه ته راچوله
خو سځه م مالی مساما
اوليد چې په دو لاسی
په جنګي کښې
ـــتـبر
دهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوربے

شرق باران دے - دمازیگر مونځونه شوی دی. کبل کاکا
په پرنډو سترګو پښیږ ابله راروان دے . او چه زما په
بنګالو پوهه شو . نو په زوره ئے اوویل ،
ته ګوره ! ظالمان دخدائے دکوره هم غلا
کوی -"   ما ورته هیڅ هم اونهٔ ویل
ځکه چه لږه شیبه وړاندے مِ د
دکبل کاکا زوئے نوږے اولیدو
چه د چهترئ او څپلوسره
د پوړو په تکل
بازار ته په
کړه

- ۵۵ -

(c) ketabton.com: The Digital Library

متیزه

که یو پله په هغو دواړو خوئیند و د بنګلا کانو سپړلی

دیره وو - نو بل پله د حیا او درنو خویونو په

کالو هم بنا ښُسته وه - ولې په ټول کلي کښې

ورته هیڅ هم تن نهٔ ایښودو - ځکه چه

مورئې په پلار پسې متیزه راغلې

وه - ترا وُسه بې نکاح وه او د اشاق د پلار د ومور

د خطا په جهنم کښې دوئ

په عذابیږ ی ، ولې

بیګاه چه شومه دم شوه

نو هغوئ د دغې جهنم

نه د خلاصي لاره

اوموندهٔ او دیو

تیاکلي منزل یه

لور دکوزه

اووتے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر ژنه پوته

په تکه توره تیاره کښې چه عکرمے دشوتلو پنړ په شاکورته رانښوتو نو شمکئ ورته سپکه پاسیده . پنړ ئے دبیزے مخے ته اوغورځوو - او خپله په کټ کښې بوړۍ بوړے پریوت . شمکئ ئے هم ترڅنګه پریوته . لږساعت پس راپاسیده . یو څو قدمه لاړه - او بیا کیناسته یو لاس ئے دهغے په سپین مهین وجود په قلاره قلاره کرځولو او بل لاس کښې ئے دهغے تی را اونیول . کله به ئې ورله په یو "تی" زور کړل او کله به ئے په بل دغه رنګ کله به ئے دهغے په نرمے او پستے خیټے لاس اووهل او کله به ئے خپلے سینے ته راجوخته کړه . آخر شومه دم شوه . او عکرمے هم اوده شو

خو سحر چه هغه دخپلے بیزے نه دپیڅو اخستو په غرض وراغے نو نه ئے خو په هغه وجود کښې ساه وه . او نه ئے په هغه "تیو" کښې پیڅو وو په کومو چه هغه بیګاه لاس وهل . بلکه دغلا په زهر ژنی دارو پونه شوے شوتلو هغه دعکرمے نه مروړه کړے وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانهٔ

دبیوتي پالر نه چه راغبرګیدلو نو لاره کښې
ټریفک جام شو - دے کښې یو سپین ږیرے بچوکي
په لاس زمونږ موټر پله راغلو، وئیل ئے.
"خان : بي بي ته بچوکے واخله کنه - مام
کوروداٺے ته اوکتل چه ویښتهٔ ئے زما د
ویښتو نه هم وارهٔ وو - هغه مسکئ
شوه - ماهیڅ اونهٔ وئیل - البته
سپین ږیری په تلوتلو کښې
او وئیل - یره هغه پښتانهٔ
خاورو او خوارهٔ چه
وئیل به ئے - د
ښځې په ناک
خـــهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

برنده خاموشي

سر! زهٔ هم د دې ډيپارټمنټ ريګولر سټوډنټ
يم . زما اکيډمک ريکارډ ستاسو د وړاندې دې. د
يونيورسټۍ ريکارډ هولډر نه علاوه زهٔ ګولډ ميډلسټ
هم يم . ولې دخپل ايډيل استاد برنده
خاموشي ماته تکه دغنچې په څير په
سلوټ بوګويا شوه . چه ځغه په
مات زړهٔ ديو خاص سياسي اثر لاندې
ديو تهرډ ډويژن اردو اوباسي
او هم دغې اردو زمانه زما
دحق سره سره . زما
دسر سيوري هم
اوتروړلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیبرل مائنډډ

آزادخیال - روښن خیال - لیبرل مائنډډ

جوادخان د انګلش پروفیسر چه په وړه را د ننه شو

نو خپل نابالغه زوئے او لور ئے لغړ سوغړ

په قابل اعتراض حالت کښې اولیدل - د

پښو لاندے زمکه ئے او ښتیده - لغ کوټه

ته لاړ - او کلاشنکوف په لاس

را اووت - په ځائے د دے چه د

خپلے آزادخیالۍ قتل ئے کړے

وے - په چټ ولاړ

وش انتہنا ئے په دزو

سوړل سوړل

کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناپیرئ

بیگاه چه لس .بجے کورته راورسیدم ، نو
بنجئ راته داحمد دین دمرگ روح چیچونکے خبر
واورووه - یره ! غریب داخلوپنځت کاله
دیو ژور نفسیاتی کشمکش په کومی کښے تیر
کړل - چرته فالی ورته ویلی وو- چه
چه په تا به بناپیرئ مئینیږی.ځکه
نو وادهٔ مهٔ کوه - اوهم داوجه
وه چه دخپلو خپلوانو او
یارانو دوستانو دبیا بیا وینا
باوجود هغهٔ وادهٔ نه
غاړه کیښوه - مئین
مړشو.خو بناپیرئ
پرےمئینه نهٔ
شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژوبه تومله

څه که هم جان ورسپي په تلو راتلو ځپلئ

وشلولي ، خو "رنړا" د سحر کورته ځي

توت خوړلي وو . اودا څکه چه

د جان ژوند بخښونکي تومله

د هغه به سره ځوانئ

نژوبه کړې

وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوټا

ماچه هم پس له داوداسه دپاره لوټا سمه

کړه . نو راته ئے اوفرمائیل چه زما لوټا په

خلوت خانه کښې ده . هغه راوړه . ما چه ترے

دخلوت خانے دلوټے راز اوپوښتلو . نو

وے فرمائیل ! دریاب خانه دهر چے

لوټے نه خوخوک ستر نهٔ ماتوی کنه .

ما هم د پیر دحکم تعمیل اوکړو و لے

فکر یو هم چه زمونږ دملک دهر ے

سیاسي پارټۍ مثال خود ځان

خرخونکے رنډۍ ګې چه

دهر لوټے نه دخپل

ځان او کالهٔ

ستر

ماتوی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامے

زهٔ د وادهٔ قائل نه یم ځکه چې د انساني ذات تکمیل
د وادهٔ نه بغیر هم کیدے شي - عمران به اکثر د دنیا
ولے پرون م په سره غرمه کښے لغړ سوغړ اولیدو
چې کور پله په منډه وو - دوسته خبر شوم
چې د ترکانړي کره په بدنیتۍ اوختے
وو - اودهغهٔ زامنو ترے جامے
اوښکلے وے - ماغوږوونه سپیره
کړه - اویقین تهٔ م پریوته
چې په رښتیا ښځے
د سړو د پاره او
سړي د ښځو
د پاره جامے
دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړپاڼړه

زړپانړه او ملال که په یو بل ورک یوني
وو خو په زړ زړی شال کښې د زړې شړئ
پیوند چرته څائیدو او هم داوجه وه
چه ملال که د زړپانړې نهٔ شو، خو
دهغې د وادهٔ نه څو شپې وړاندې
ئې د زړپانړې د غوښتنې سالو
ته هغه څه ورتحکوهل
چه د ګناه زړهٔ ئې هم
لرل او د ثواب
خوشبو کهانے
هم۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

خاندې زهٔ ستا د ناجوړه پلار خدمتونه نهٔ شم کولے. ترڅو
چه څنګه په دغه کور کښې وی . نو ما مه وینه ــ
او ــ دا زما آخری فیصله ده . ماسختن شوځو
د خاف په مزغو کښې د ښځې دے رتېلی جواب
غوږمنو جوړ کړے وو . اوس تیاره
شوے وه . پلار ئې په ښاد سیند
غاړے ته یوړو . خو چه سیند ته
ئې غورځوو . نو پلار ورته
او وے! بچیه ما د دغه برګس
نه سیند ته او غورځوه.
ځکه چه مارم د پلار نه
د ښکه بدل هم
د غسې اخستے
وُو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګانړۍ

کلي کښې کهٔ به دچا خپل پښتې دو اوکنه ، خوګني

به ئې دعظیم ګل ګانړۍ ته راننوستل، او

هم دلته به ئې ګانړۍ کول ، ولې د

حیرانتیا خبره خو دا وه ، چه کله

به پښور تیار شو . نو دکلي

یوکس به ورته هم نهٔ

رانژدې کیدو - بلکه دا

به عظیم ګل په یوازې

ځان خپل پښور

ګنړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې عملي

انون ناصرخان زانه نن مازیگر اووے ـ ماسټرصاحب ـ بیګاه

نو دویرے نه هم یم ـ ما وے! اخونه څنګه ؟ ویل ئے زمکه د

تانبے وه، نمر نیژور وو ـ ویشیدلے او به زانګے وے او ملک

دخروونه ډک وو ـ ما تپوس اوکړو چه نور خولا نور

دی ولے دادومره خرۀ څۀ کوی ؟ جواب راغے

چه دا بے عمله ملایان دی ـ اوکۀ یقین دِ نۀ راځی

نو دځان نوانه داولاړ خر دغوږ نه

راکابږ چغلے به پوهـ شے ماهم هغسے اوکړل

او چه څنګه م خر دغوږ نه راکابړو

نو مولانا صاحب چغے کړے، پرېږده

ـ پرېږده ـ ظالمه مړ دِ کړم

ـ ماچه ستر ګے اوغړولے

نو نیمه شپه وه ـ

زما لاس وو ـ او

دمولانا صاحب

غوږ وو ـ توبه م اووېسته چه زما د

څلویښتو کالو استاد او بے عمله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډولۍ او جنازه

دا ځل چې منیر درې میاشتې پس هم کور ته رانغی نو

چنار اکا لیږې خپله بنار ته لاړو . ولې مازیګر د

بم په یوه چاودنه کښې په حق اورسید . او

سحر چې منیر د کامیابې بم چاودنې نه

پس ږک جیبونه د ګلو په کنړو

راوړل ، نو د بم په چاودنه

کښې یې د پلار د مرګ خبر

هم واورید . مغرځو به

په دغه پیسو خپله

ډولۍ راوړې - ولې

د پلار جنازه

یې اوویسته .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حزمونے

دا لسمه رشته وه چه د "پری" دپاره راغلې وه،
خو بیته نشته چه جمال اکا ولے غاړه نه ایښوده
په هر طور بیا یو وخت داسے هم راغلو
چه په "پری" پسے د رشتو راتللو
تمبے پورے شو ے، او نن د سحر
د موټ نه پس جمال اکا هغه
ماشوم کور ته نه ویستو
کوم چه لږه شیبه
وړاندے هم د دے
کوره "پری"
ویستلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرنګ ګل

سنګين ديو شتمند پلار نيازبين زوئے او بانو
ديو مے بے وسه مور غريبه لور وه - څه کـۀ
هم د بانو د ارزوګانو مرکز سنګين وو. وے
هغه دخپلے ترلے دپاره د تاتر مے ديو
دا سے ګرنګ ګل وو - چه هغے ورته
دحسرت دتاترين نه کتلے شوه
نو خپلوئے نۀ شو - او
عن چه دغه ګل وختونو
دخپل روايتي جبر
ترمخه په يو
بل اوربل
کښنے
اوتوملو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتوغابښ

زهٔ چه په ډاګ ورښکاره شوم نو هغه دکور مخے ته په
ډرهٔ ناسته وه ـ چه زهٔ ئے اولیدم نو پرتوغابښ ئے په لاس
کښے اونیوۀ ـ مسکئ مسکئ کیده او په پرتوغابښ ئے لاس
رقول ـ زهٔ ورو ورو ورنزدے کیدم هغے کله ماته
او کله پرتوغابښ ته کتل ـ عن چه زهٔ
ورا ورسیدم او هغے زما لاس تش اولیدل
نو کړکئ ئے گذار کړه ـ وے خهٔ!
نهٔ کوم درله پرتوغابښ، او په
ژړا ژړا کور ته ننوته. ولے
زما د احساس پښے ئے شلے
کړے په دے چه

ـه

منم اختر دے خو غربت م قتلوی بچیه!!
تالہ یه ځهٔ بانډ بنگړی په ځم نګریزے راوړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسې

شمشیر لاله

چه د سرتور فقیر په زیارت دُعا اوکړه

او راوتلو - نو خوا کښې ولاړ یو ماشوم

ورته اووې.

کاکا په بابا پیسې کیږي ده کنه -

شمشیر لاله یو سوړ اسویلے

اوکړو او ماشوم ته ئې اووې

ځارشم ، زړګو

خپله د بابا سره

پیسې غواړم نو

خفه پرے

کیږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتماد

هسئ ۔۔۔ هسئ ۔۔۔ زما کور ودانے پۀ

ما پېره مینه وه ۔ او هغې چرته زغملے

شول چه زۀ دِ دهغې په امانت کښې

ذره برابر خیانت اوکړم ۔ ولے زما

دخواهش نوکارو چه دهغې داعتماد

نازولے ګونه شوکے پوکے

کړه ۔ نو هغې خوځان

مړکړو ۔ ولے زۀ

تے داسے پرېښوم

چه نۀ مرم

او نۀ

ژغېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرکندیونې

څرګندیونې نۀ دي - خو چه زلمي زوئ د شلمې پېړۍ
يارانې د مهو خوراک کړو - او دعه د سينه وچولو
هره هغه شنړه شوه - نو سودائي شي . پوره
يو کال پس چه سينه د ضروري مرمت د پاره
وچ کړے شو - او يو سړي څرګند
ته غوږ اوکړو چه راشه که مهيان
نيسے - نو مغز په تشولۍ کښې سودا
او تر لرے لرے پورے ئے وچ شوي
سينه نه اوکتل - ما دا سے محسوس
کړه چه دعه ژړغونے سترګے
پکښې هغه ورکے سترګے
ګوري . کوم چه
بے ستر ګو يارانے
په اعتبار کښې
بنا کړے
وے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

متهاکی غوز

دکلي ساده جینکۍ د خپلې دروغژنې مینې په تومه کیښې
ګیرول ـ هغوۍ د وختي خوند اخستلو په غرض دوکه
کول ـ ادبیا ورته دځان نه متهاکی غوز جوړول ـ د
اعظم خان دګس لاس کار وو ـ ځکه چه یو
که د هغه غوږ غوړۍ بنسه وه ـ نو
بل پیسه هم ورځنه وه ـ وے
پروین په هغه جینکو کښې نهٔ
وه ـ کله چه هم اعظم خان
ورته د ځان نه متهاکی غوز
جوړ کړو ـ نو هغې ورله
د رسوایۍ یو داسے
دروند کانړے راواچوۀ
چه هغه ئے په مینځ
دوه
کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکري

دصوبیدار کاکا سړه سم نوی رابدل شوی ؤ اکی هم بیک
اولوستلو - او ورته ئے اووے - کاکا - مبارک شه، که
څه منښته دِ کړی وی نو راځه ئے کړه چه ختم ـــ
صوبیدار کاکا دَ خوځ دَ نوکرئ دے آرډر ته یوسوړ
اسویلے اوکړو - او وے وئیل ـــ
" څو انه زمونږ په ملک کښے دپریوتے
طبقے دپاره د نوکرئ مثال د
نشانِ حیدر دے چه په ډونګ ځانته
نهٔ ورکوو - دے کښے یوسړے
دبهر نه راغے او وے وئیل
صوبیدار صیب لاس
په اوچت کړه چه
خدائے ستا سو
بچے اوبخښی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

دپېښاور په مرغوږ د وي . سي . آر فلمونو دومره ناوړه
اغېزه کړې وه چه هغوئ ته ځان د فلمي دنيا يو
ستر هيرو ښکارېدو . او هم دا وجه وه چه هرڅ ورځ
به ئې ګلالئ ته د تختو پل پېښولے وو . ولے نن چه
هغه د سکول نه راتلله نو ده ورته په يو ډېر
ښکلي فلمي اندازونو کښې د خپلې نا قراره مينې
اظهار اوکړو . هغې د ډېره خاموشئ نه
پس او وئيل : "باوره باور م نشي
او بيا ئې د پل لاندې غږېدونکو
چيو ته اوکتل ولے د
هغې باور هله اوشو
چه هغه ډوب شو
فلمي هيرو
پښاور

ځان د غه چيو ته اوسپاري او خانزه ئې هم صحئ نه
شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غانړکۍ

وړوکوالے بادشاهي وي ـ ثابته غرمه به م هم

دلته ددے ادیرے په لاره غانړکۍ نیولے

او مازیګر چه به په لوبو بنهٔ ستړے

شوم نو غانړکۍ به م پریښوے

ولے مودے اوشوے ،چه

هم په دے لاره یوے

غانړکۍ زهٔ رانیولے

ټیم ، په ژوند

م لوبے کوی

خو پرېږدي م

نهٔ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تَلَهْ

بابو صیب ... یه بابو صیب ځان او تلئ کنه - خو زما په انګار
چه هغه په ژړا شو ، نو ما ترے تپوس اوکړو چه ولے ژاړے؟
وئیل ئے داد ے تېک ماښام شو او یو کس هم ځان او نهٔ تللو
زهٔ چه دا سے تش تور کینې دئ ته لا پرشم نو بیا زمانه
زیات زما وارهٔ ورونړه ژاړی - زهٔ بے کچه خفه
شوم او ځان تللو په غرض چه ښنګه تلے ته
وراوختم نو خوا کښې ولاړ یو فقیر ګویا
شو - ځا نونه په دے تله مهٔ تلئ
بلکه د عمل په تله ځان او تلئ
ما فقیر ته اوکتل بیا م ژړغونے
ماشوم ته او بیا په باغ ناران
کښې هغه بے شمیرهٔ جوړو ته
په یو بل اچولی
لاســـــو نـــــه
کرخیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډیواله

تجیرکه ډیر غوښتل چه هغه د جمعے سره مونځ اوکړي.
ولے خلقو نهٔ غوښتل چه تجیر د هغوئ سره په یو
صف کښے اودریږي. اوهم د دے ناروا سلوک احساس
به هغه اکثر جمات ته د راتلو نه ژغورلو
نن د اختر په مانځهٔ کښے هم اولید وچه د
ټولو خلقو نه شاته زمونږ دکلي مشهور
میجراړ "نیکي" سره اودریدلو. خو چه هغه
ورته هم صف پریښود، نو د جمات په
وروستي صف کښے ولاړ ملک صیب
ته ئے بد بد اوکتل
او را اووت، دیشلے شي
چه د تجیر مور هم
د دغه ملک صیب
انډیواله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه رنړا

ګلکول خپل ټول عمر په پیرۍ مریدۍ کښې تیر کړو - ولې
د بعو په تربیت کښې څه خاص تپا ملرنه اونه کړه - پرون
ئې دوه زامن په غلا کښې نیولې شوی وو - بیګاه چه
مونږ ماسخوتن تیر د تانړې نه واپس شو - نو ما
ورته اووے "چه ما سره نه پاتې کیږې - او
خاخاڅې - نو اوورېږه چه څه رنړا خو درته راوړم -
ویړ تیاره ده "- هغه ویل پرېږده - زه
د زړه په رڼا ځم او رخصت شو
سحر "سباوون" راغله - ویل ئې
ګلکول بیګا نالۍ کښې راپرېوتې
دې - بنه ئې چورلېږلې
مانه ده - او هسپتال
کښې دې - ما ویے، بنه ګلکول خو وے - چه
زه د زړه په رنړا ځم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورورۍ خوري

دسمبر بانګونو ته څه وخت لا پاتې وو. زهٔ د لامبلو په غرض
چاپ ته روان وُوم . خو د تيارې له کبله مغوۍ ته زهٔ
نهٔ بنکاريدم . شير و عبدل ته او وې، هلکه ستا
وارهٔ خو د پلار کره لاړ دی نو دا بيا ولې چاپ ته
روان يې . پرين ده زوره ورته ! ډياري" دکوره
راغلم . استغفرالله اوهغې ته چه تا خود
ويلي ده . نو څه اوشو . ورورۍ خوري
به کوۀ خو حساب کتاب به يې ترمينځه
دی . عبدل دا اووئيل او

به چاپ
ورننوتو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس

ممانړے چې ئې جميل صيب ته د سپږغے د غابښونو راختلو
زيږے واوړو ، نو ورته ئے اووئيل چې د مے له د
دردونو دوائي هم پکار ده - هغه اول بې برسر
او اوبړد حجامت ته اوکتل . بيائے په
خپل تش جيب نظر واچوو . اود يو
سوړ اسويلي نه پس ئے اووئيل
" سپږغه چې غابښونه
راوباسي نو مانه هم
تپوس کوي
اوکنه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړه غوښے

هغه هم وختونه وو چه زما غیږ ته به راغلے . مابه د دنړۍ
ملانه دواړه لاسونه تاؤ کړل . په کبین کبین کوکئ به
م د خله کیښوده او ته به په سترګو سترګو کښے
مسکئ شوے زه به تا ستئ وم . بے کچه ستئ.
په دے چه زما د زړه غوښے وے . وے
ن چه په تا د ځوانئ سپرلی خواره
شوه . نو ته په بل مئینه شوے
زما په مخ د د بدنامئ نو کاری
راکاږل . زه د سپرینبوم
او د بل سره لاړے
منم ! چه مینه
ګناه نه ده
خو خپل سیځلی
اقدار چقول
هم ثواب
نه
دے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بکرو باباجي

ماچه سکينه تور په سره غرمه په پردي کلي کښې اولېده . نو
پښتنه م ترې اوکړه چه تور خير خو دے کنه ؟ —
وئيل ئې خير چرته د ې دغه ايکي يو لېلے م دواو
هغه ئې هم د تورو تمبو شاته کړو . دے
بېــکرو باباجي له راغلم چه څه تعويذ
راله اوکړي . ډير مير نے دے —
سم تهک پړق وي - سبا نه به
م زوئے راخلاص وي . زه
حيران شوم - ولے زيا حيران
په دے شوم چه هم
په دغه وخت بکرو باباجي
پوليسو په مټکو
کښې بنديوان راروان کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام

د راډیو پاکستان د ے اوتاسو خبرونه اورئ ـ نن په اسلام اباد
کښے یو پښتانے وزیر د بډو رشوتونو او کرپشن په کیسونو
کښے گرفتار کړے شو ـ ویلے شي چه د دهٔ اسونو ته
به د مڼو او شهدو مربے ، کجُر ، بادام او سوچه
شوده ورکولے شوهٔ ...... د دے خبر
په اوریدو ملنګ مستري د دوړي نه پاسید
ـــ اونګیا شو ، تهٔ کوره په موټر
ګزګز خاوره پریته دکا ـ موټر خوړ
لرے خوړو ـ او د دوئ اسونه
ړ دا خوري ـ نو ګورے چه
دوئ به پخپله څهٔ خوري؟
نعمت دیاړي مار ملنګ مستري د لاسه اونیوهٔ
د دوړي ته ئے کینوهٔ ـ او ورته ئے اووے ـ
استاد که مخوئ هرڅهٔ خوري نو حرام خوري
موټر که لرے خوړو او که کوبے ـ نو شکر دے
حلال خو دي کنــــه ـ ملنګ مـــستري
توبـــه او ویسته او بیا په کاسه
کښے د لړي سره په
پرزولو شـو ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

دا ئخو د لوئے ښتن خونبــه وه۔ سلمٰی
که ډیر غوښتل چه دهغے غیږه دِ په نارینه
اولاد ډکه شی ۔ خو د هغے دهرڼ تدبیر
پښیے به د تقدیر په توره غوځیدے۔
او عن چه ســلمٰی ئے د بنـتون
په زنځـــیر او تړله - خو
نن هغے هم دا سےګناه له
غاړه ورکړه چه د
هغے نه پس د
توبے تمبے
پورے
وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

؟

زما نشي ياد چه هغه کني زما د حجرے نه بل پله تلے دے. سو
د دے چه ما پرے د غصے تند رونه د روٹی دی. د هغے م
دے. رښتلے م دے او عن چه شرلے م هم دے. خو
هغهٔ خاطر نهٔ دے دروند کړے. بلکه د دیو
چمتو څوکیدار په حیث ئے د ژبی اوږدے اوږدے
شپے زما د پاره روڼے کړی دی. زهٔ ئے
د ژوند تر آخره ورځ پورے خپل مالک
ګڼلے یم. او زما په زړهٔ ئے د خپلے
فرض شناسئ، خودداریٔ او وفاداریٔ
ډیر ځاپونه پرېښی دی.
ولے د افسوس خبره خو داده
چه ما د خپل مالک درپرېښے
دے. خپل فرض م لا
تر اوسه نهٔ دی پیژندلی، د خودداریٔ په ګردنهٔ
یم ککړ، د وفاداریٔ بوشنک نهٔ لرم او ترننه م
د خپل مالک د پاره یوه شپه هم نهٔ ده
روڼه کړے. نو اوس تاســــو
او وایئی چه زهٔ ښهٔ یم
کهٔ زما خـــړ و؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

رورید لے بیاسته

کوهیان ویستل که د سنګری کار کسب وو نو کومیان
ډکول هم د مغز نفسانی مجبوری وه او داسے به ډیر
کم کورونه وو . چیرته چه سنګری کو هے
ویستلے وی او ډک کړے سے نه وی . دیه
هر طور ورمه ورځ چه مغز دیو ډیر
زور او ژور کوهی د ډکولو په مځه
وراغے او په کار بوخت شو ، نو
د ژوند دکرکړی رورین لے
بیاسته پرے اوشلیده
او سر د لانډے
پریوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده

توبه خدایه توبه ..... دجمات امام او بیا دجماته غلا ـ

یره! د نهٔ منلو خبره ده . نو .... گوجرلالا پتول کلے په

یوه پینبه کړو . څه که هم مولانا صیب دخپلے بےگناهئ

ډیر دیلونه وړاندے کړل . ولے گوجرلالا چه دخلقو

په مزغو کښے کوم زهر خوارهٔ کړی وو . دهغے په

پرتله دمولانا صیب خبرو ځائے اونهٔ نیوؤ

ځکه نو دشپے شپے اووت او خپلے سیمے

ته اوکشید . لږ ے ورځے پس ئے په

کاډی کښے یو ملک اولید چه هم هغه

بیرته ئے په نوکرئ کښے ایښے

چندهٔ غواړی . کوم چه دجمات

نه دسو زرو روپو سرهٔ

پټ شوے وو . مولانا صیب ملک اوپیژند چه

داخو هم هغه دگوجرلالا زوئے دے چه ده ئے

درانبنتولے ماشومے سره دنکاح نه انکار کړے

وو . ولے مولانا صیب نه څه

کولے شو او نهٔ څه

وئیلے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورخته

غیرت خان دخپل ننګر نه ډیر لرې وتې وو. ساه ئې په
ګونو راماته وه. مخ په بره د درې څوکنړۍ ته لانیمه
لارېاتې وه چه دې کښې پرې دیو اړخ نه "پنجو"
را او دانګل او د واړه ارلیچې بریلیچې شول. نژدې
وه چه غیرت خان ترې په تیښته کښې
بریالې شوې وو. خو پنجو په خپلو
منګرو غښ اوکړو –

چه ماهم مړ کړې خوچه دې
درنه ژوندې لاړ نه شي
منګر دې ئې هم مغښې اوکړل
پنجو خو د غیرت سره ځان
په تورو نیم کړو
ولې په خپل قام ئې
د مغل ورخته
په شا
کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپلونه

ریشمان ته چه راغلے میلمنے د زوزاد بندئ

پیغام "د" "الف" نه تر "ی" پورے

واورولو نو دمغے په زړکو سترګو کښے

غټے غټے اوښکے راغلے .

او میلمنے ته ئے په ژړغونی

آواز اوویل -

خورے ستا نه ځارشم

خوشحالی غوزانو

ته څوک شپلونه

نهٔ کوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څه په داسې ډول کیږي چه د لوستونکي ذهن تر بې
ارو مرو خپل اثر اخلي او بنده په دې وینا مجبوره شي چه
دریاب په کوزه کښې سمندر بند کړے دے .

د علي خیل دریاب د قیصې دا شکل که زمونږ په
ادب کښې خپل ساری لهتوي . نو ذهن د عبدالقادرخان خټک
په ګلدسته پاندے تیکاوے کوي . "ګلدسته" د فارسۍ
ژبې د نومورې نیکوال شیخ سعدي د ګلستان پښتو ترجمه ده.
کومه چې زمونږ د نثري ادب په وړومبو کتابونو کښې یوه
قیمتي والئ یادیږي . اولکه څنګه چه د ګلستان حکایتونه
د شیخ سعدي د مشاهدے ، علم او فکر یوه بې بهاپنګه ده.
هم په دغه ډول بناغلی دریاب د خپل چاپیرچل او خواوشا
نه داسے واقعات ، کردارونه او مشاهدے راخستې دي . او
په خوند خوند او رنګ رنګ ئې بیان کړي دي چه دوستونکے
ورته په داد ورکولو مجبور شي . زما ددے وینانه دا مطلب
اخستل نه دي په کار چه ګني زه خپل شاګرد د سعد
غونډے د نړیئز ادبي شخصیت په مقابله کښې راودیستل غواړم
زما اشاره د دریاب ددے افسانچو اسلوب ته ده چه هغه
د بناغلي سعدي شیرازي د حکایتونو د طرز سره ډیر
سمون خوري .

"د ګل پانړے" د افسانچو انداز طنزیه دے او هره یوه
هره واقعه او هر کردار پکښې په شعوري ډول د نیکونګلۍ خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرنه تولیه

والاکي یوه داسې خیرنه تولیه وه چه هرڅیا
به پرې د خپل شهوت ناولی لاسونه پاکول
او نن ماسخوتن تیر چه د بدره مرغه شفیق هم
په دغه مخه وراغــــلو ، نو سحر د مخ
د ژوند اینـــــګر ته دغه خیرنه تولیه
ځانګیده ۰ ولې د شل کاله
تیریدو باوجود هغه یو ځل
هم استعمال نه کړې
شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

میراثه - کونډه

کریم او کلیم چه په چتیٔ کښې راغلل - نو په غلی
کښې ئے د برېستنو صندوق اولیدو - کوم چه ئے
مور د صفائیٔ په غرض رابهرکړے وو -
دواړه ناپوهه ماشومان ورته وراډجتل؛
او خپله ئے د صندوق سر رابند کړو
بیا څهٔ وو ، ویرے ترتقے ئے
راووهلے ، خو څه چه کونډه
زرغونه د شتمنئے ابیٔ
د تیوس نه راتلله
نو هغه میراثه
شوے هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بے روزګاري

ماسخوتن چه دچرګئ په غاړه ددوړئ خوراک نه

وزګار شو - نو ادے م دهټولو کشړ وړور ته

او وے . "بچے مونږ زده کړه ....مونږ

....ګنی بیا به درله خوک ښځــه

نهٔ درکوی .

هغـه

زما بے روزګاره رایم - اے

انګلش) وروړ ته اوکتل

او ، اوے ویـــل

ولے خان دادا

له هم مونږ

نهٔ ورځی

تـه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوارگر

زما نوم زهرا دے

د برکیلي ذشګلي بانړے دطوطي ګل لور

یم . پښتونښت کاله وراندے چه پلار

د جوارئ په دوق باسللم . نو

کملي جوارګر تر دے را اورسولم

ما موږ چه د چکلے په برنډه

تیاره کښے د خپلے سکه

خور پیشنګلوا وکړه

نو هم د هغے په

غیږ کښے په

لوئے خوب

اوده

شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

I miss you so much.

دا د حیا ناز و لے احساس وو که د مینے انتها وه چه دوه کاله
مو په ځانګے داړول خو ما د خپلو تو دو جذباتو اظهار
ستا په وړانډے اونه کړے شو - ولے اوس چه زمونږ د
د بیلتون ایله یوه هفته شوے ده - او زما د زغم
پړی پړے کیږی - نو په دے ئیکلو مجبوره شوم
چه د ژوند په اوږده لاره زما ملګرتیا اوکړه
زه بیخی یوازے یم اوکه تا زما لاسے
اونه نیوو - نو زه به ورکه شم
ځکه چه

I miss you so much

دخوب په طمع - ستاپا غوندی

نیک م اولوستلو ولے زه حیران وم چه نه خو په یونیورسټی کښے
ما د غے جینئ ته چرته په خوابده سترګه کتلی وو - او نه م
ترننه داسے څه سوچ کړے دے - په دے چه زما په سرکه
د پنځه خوینډو د وودونو دروند پیټے دے او پنو کښے
م د دریو ورونړو د تعلیمی اخراجاتو زولنئ دی - نو
د ژوند په اوږغنه لار د بے روزګارئ تګ هم
دے اوس ته اووایه چه په
ما مینے تا ته څه
اولیکم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژرنده

دکله نه چه ناظرگے دخپلے ژرندے مالک شوے
دو . نوهم دهغه وخت نه به کله کله مشرخان یخپلو
اوبو دهغهٔ ژرنده گرځوله . هم دارنگے سپرون
ماسپختن تیرچه مشرخان پخپلو اوبو د ناظرگی
ژرنده بنهٔ اوگرځوله او واپس شو . نوځهٔ
گودی چه ناظرگی هم دمشرخان سپه
ژرنده اوبه راسپے کړی دی.
ناظرگے خوئے مرکړو او دخپلے
ژرندے ورونه ئے هم د
همیشه دپاره قرب
کړل . ولے نهٔ ئے
گمان نه څه اوو
اونهٔ ئے د
ناظرگی ژرندے
ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلتالان

اکبر د صدیق استاد د مېرمې کور ودانې ایښې وو. ځکه چې
د هغه د دوینې ښځې د زوزاد نیالګې شنډ ې وو. د ریتیا ټرمنځ
نه پس د هغه پولیٔ صدیق استاد ترکاله کړه. اګرچه
اکبر د مېرمې مور د بد سلوکۍ له وجې د ې ته غاړه
نهٔ اېښوده خو پلار ئې پرې دا زهر په وچ زور
اوڅښل. څو ورځې په قلار تیرې شوې.
خو ورمه ورځ چه اکبر کور ته راننوت
او پلار، مور ته ئې لاچې دانه په
مینځ کېښوده. نو مور ئې نسکله د
لنډی د قهره تاؤ شـــوه
اکبر ته ئې د پلار په وړاندې هغه څه اووئیل چه سپي
هم په ژبه نهٔ اېښودو. بیا پاسیده او د اکبر
د واسکټ د جیبه ئې یوه توره ګوټۍ راواخسته.
وې ته کوره. ښځې له شلتالان راوړی — او د ې
سره ئې ګوټۍ پرانسته. چه پکښې
دوه پچي هېر رېونګ کړې پراته وو. بیا څهٔ
وو. زمکه چاؤده نه
او آسمان لړې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهب که مینه پښتو

یاسمین زما په غیږ کښې سر کیښود او په سلګو سلګو ئے اووے
مونږ که د مذهب له رویه د ژوند ملګری نهٔ شو جوړیدے
په دے چه یو ځائے مو یې خوړلی دی - او د
مینے د دستور له مخه زمونږ بیلتون ناشونے
دے . ځکه نو د پښتو د روایا تو په
اروند زهٔ تا ته خپله ځوانی
بخښم - او ما هم په غیرشعوری
طور د مخے د نمبه نمبه
جذباتو د سر
نهٔ خپله ځوانی
تاؤ کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتل څوک دے؟

په دا سې حالت کښې چه بد روڼه دنن او د سبا وه خوبیا پرے
هم خپلو مجبورو دخان د کور خن متوته کول ـ ماښام چه
تیارهٔ تکیدله او شرق باران وو نو مغے موزی کال ته
او وے ـ سرپیه ! زهٔ ستړے یم ـ که دا تهٔ نه د
تیل راوړهٔ نو ډیره به ښه وی ـ شپه درنه
ده ـ او په لالټین کښې تیل نشته ـ د ے
موزی کال دشکوره ښیے راتاؤ کړے او مغه
ئے په زور اتهٔ نه اولیږله ـ بد رئ
د دوؤ اکو تیل په لوئے شیشین
بوتل کښے واخسته او روانه شوهٔ
خو دجمات په شا چه څنګ په بره راخته نو پښه ئے اوخوئیدهٔ
را رتاؤ شوهٔ او د شیشے بوتل ئے په خیټه کښې مات شو
په یو وخت دوهٔ کسه قتل شوهٔ .... قاتل
څوک دے ؟ موزی کال ؟ ـ شیشه بوتل ؟
که د یونین هغه ممبر چه تیر کال
ئے زمونږ سره سره د بد رئ
نه هم ورد ے لارے دیخونو
په بهانه ووټ
اخستے وو ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپیر

مالګیرے زورور سړے وو - په بت خیله کښے
ئے یو هندو راتینګ کړو - ورته ئے ویئیل
هلکه دا کلمه اووایه چه
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسولُ اللّٰه" او
مسلمان شه - هندو پوهه شو - هغه
ویئیل بنه ده - مسلمان شوم - کلمه
م اووے چه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ محمّد
رّسول اللّٰه" خو اوس م دے
کلمے په معنی ،مقصد او
فرائضو پوئے کړه - مالګین
وے یره په دے خو
زه پخپله نه پوهیږم .
هندو ورته دخندا
نه شین شو - ورته ئے
اووے نو بیا په موږ
دوارو کښے "توپیر"
د څه دے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

MENSES

زړه ولاړ پروم - نیک عمل ډاکټر شفیع ته اووے! یړکمانے
د زمری زوئے دے، څه کڅه هم دجمات سره ئے ورانه دکا. غلا
ډاکه او جواری هسې وګناه نه ګنړی، خو روژه خوړل
ورته کفر او بے غیرتي ښکاري - او هم دا وجه
ده چه خیله درے میاشتې ناوے ئے
په روژه خوراک اولیدو نو پړزئے ترے
اووییست - ډاکټرشفیع اووے - زمرے
نه - خر دے - خرځکه چه په
عذر کښے روژه خوراک نه بے غیرتي
ده او نه کفر او د هغې دمیاشتې
رپورټ نه معلومه شوے
ده چه د هغې عذر وو
او د غې عذر ته په
په ډاکټری اصطلاح کښے (Menses)
وائي - ډاکټر صاحب ما ته مسکے
شو او نیک عمل مونږ ته
حیران حیران کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شین خالئ

هغې چه به پخپلې ماتې بېسنه کېنې اوکتل . نو د
خندا نه به شنه شوه . اول اول زما خيال
وو . چه ليونئ کني په ځان پورې
خاندی ، ولې نن چه ما شين خالئ
د درنې ګيډئ سره اوليده
نو پوهه شوم . چه
هغه په ځان پورې
نه بلکه په موږ
پورې
خاندی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

ګلرنګ نن بيا د څادر ذيل نيولے وو . د بے وسه
پلار چه نور وس اونهٔ رسيد . نو بيا ئے پړے
راباندے کړه ، بنهٔ ئے اووهو . د کوره په
وتو کښے ئے د ځان سره اووے . تهٔ ګوره!
د ے خپلے غريبئ ته نهٔ ګورى . زمونږ
د رزق درک نهٔ لګى اوخان پکښے
څادرے غواړې . هلکه سړے
د خپل څادر سره پښے غزوى ګلرنګ
ورته په ژړا ژړا کښے اووے .
داجى چه څادر م نشته
نو پښے د څهٔ سره
او غزوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توبې بورجل

بیا بیا ګناه - بیا بیا پښیمانی او بیا بیا
توبه - نه - بالکل نه - په ګمان
پوهه نهٔ شوم - او خپل مخ ته م
د شرابو تش بوتل را اوغورځوو. زهٔ
زخمی نهٔ شوم . ولې مخامخ
په دیوال لګیدلې ائینه سرهٔ
د بوتله چوری چوری
شوه - افسوس اِچه
د توبې بورجل نه
وې - نو
ګناه به
خپرته
وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیم

د یونیورسټۍ په میرج هال کښې مقدس صاحب
رانږدې شو ـ وئیل ئې هلکه ستا د واده خو
ایله یو کال اوشو او د کور ودانې عمر دې
هم ډیر کم ښکاری ـ ولې د نظر دا
چشمې ...... ماوې سر! څه
تپوس ئې کوئ خو ـ سترګې ئې څوب
وې کور کښې "ایلفې" پرته وه
دې وئیل چوړې دا د سترګو
تکې دې بس هغه ئې پکښې
اچولې وو ـ اوس..
.. مقدس صاحب
زما خبره
پرېکړه
وئیل ئې ـ یره! تعلیم بنه
شې دې نو..

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابلیس

شیخ استاد د قصو سړے وو . یوه ورځ ئے ویل بیګا چې
له راتلم نو باران وو . په څټو کښے راپریوتم . کور ته ستون شوم
جامے مے مانځې کړے . راووتم . خانه زاړه هډوکی دی . بیا راپریوتم
نو داخل مے جامے ډیرے سخا شوے . بیا مے ځان سم کړو . او
په دریم ځل چه راووتم . نو بیا راګیل شوم . همسا
رانه هم چرته بے درکه شوه . واپس شوم
جامے مے بدلے کړے او چه د کوره بهر شوم
نو یو ځوان زلمے ولاړ وو . ویل ئے بابا
راپښا شه . زه دریښا شوم او د جماعت
په پیزار ځائے کښے ئے کوز کړم . ما
ورته اووے . زلمیه ځان راسته
اوښایه . هغه ویل . بابا زه
ابلیس یم . ما وے چه ته
ابلیس ئے نو بیا دِ زه ولے
ته ځکه راورم

هغه وے ! یو ځل چه ته راپریوتے نو خدائے پاک ته اوبخښلے . په دویم ځل ئے ستا اولاد اوبخښلو . په دریم ځل ستا د خاندان بخښنه اوکړے شوه . ما وے هسے نه چه په څلورم ځل راپریوځے او دا ټول کلے اوبخښي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالدار فاتح رحمٰن

نیمه شپه ده - عثمان سپاهي په توده برستن کښې پټ تم
پروت حوالدار فاتح رحمٰن ته د سلوټ نه پس اووے
خان پاڅئ - داعوا کیس دے - پرین ده زور وره !
کمره کښې ئے بند کړه - سحر له به کتے شي - او
بیا سحر وختي حوالدار فاتح رحمٰن د خپل ګونګی
زوئے په غیږ کښې د یو ماشوم لاش اوليد
ځوک چه هم د دغه ګونګی ورور وو
په نوے واده شوے خور پسے
ئے بیګاه ژړل - ګونګی پسے
ورلو چه د مرګ کوے ته
لاړ - پته نشته چه د
اموخته خور ذیل مړ
کړو - که د پلار
د غنـــئ
ظـلم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

استادجي

بریالے په ژړا کورته راننوځ . مور ئے
په غیږ کښے نیسي او پټوس ترے کوي . چه
چا اووهلے - هغه جواب ورکوي چه استادجي
ـــ یه ! د استاد لاس مات شه چه
زما بریالے ئے اووهو . . . .
نه نه ادے ، داسے مه
وایه ، کهٔ زما د استاد
لاس مات شو . نو
بیا به ماته
تختی څوک
کښــــــه
کـوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپک ملنګ

زهٔ ولاړ ووم اوکیلکارانو کوټه سوروله
تورپک ملنګ راغی . وے دے خلقو څـــهٔ
ځان ځانی جوړه کړی دهٔ - خو په دے
غرونو دی لرګی کیږدی . یو کهٔ
لویه کوټه دِ جوړه کړی او په
هیر دِ اوسیږی - کنه -
ماوے ملنګه دومـــره
اوږدهٔ اوږدهٔ لرګی
به له کومے راپیدا
کومے . مغرور ے
ته داسے خلق
پیداکړه نو
لرګی زما
ذمه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

توخے

مازیگر مونږ اوشو او مونږ دجمات منه
راوتو ۔ چه په کوڅه کښے وړے شوے. خلق
منډے کړے ۔او مونږ چه دمضبوط آکا
ورهٔ ته اورسیدو ۔ نو درنګین اخری
سلګئ وے ۔ دشمال په پوښتنه
مضبوط آکا اووئیل ۔ چه دے
ولے زما په ورهٔ کښے اوتوخید
هغه اووے بنه تا زما
ترپوں ایله په توخئ مړ
کړو۔ مضبوط آکا
جواب ورکړو۔
وګخانه
توخے توخے
بویه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامات

دولے شهید خواته د پلارلے د تیوپونو سره کنړه جوړوه ـ ژړه
وراغلم ـ عبد ولی ، رحمانی گل ته او وے ، خلق لیونی دی خر؟
چه دلته خپلے کیاکانے ، تمانچے او پلاله امانتی پردی ـ
بیگاه د غے اسپے چه ختگه کیاه له خله وروړی
ده نو زړه نکیږ او وختے ده ـ دوے خبرے
اوریدو سره په ماهم غونے زیک زیک
شو او غوبړونه م سپیره کړه ـ وے
اکرام لالے مین په خندا شو ـ ما وے
ولے ته کرامات نه منے خه؟

هغه وے کرامات منم خو دا
اسپه کراماتو نه بلکه د
بجلئ د غے شاټ شوے
ستنے وژلی ده ـ او
ماچه او کتل نو
نواسپه رشتیا
د بجلئ ستنے
ته پروه
شوے
وه ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامه

زهٔ د کالهٔ په ورځ ورننوتم چه غانمتول ملغلرے ته
اووے ـ شیطان شیطان ! کوځ ـ هغے وے چپ شه شیطان
خو زما ابو دے ، هغه څنګه ؟ د غانمتول په تپوس ملغلرے
اووے ـ بیګاه ماته ابو وئیل ـ ویښتهٔ پټ کره
بانګ وائی ـ ګنی شیطان به دِ په سر
کښے متیازے اوکړی ، ما وے ابو شیطان
کوم دے ؟ هغوئ وئیل ته سترګے پټے
کره اولږ ساعت پس چه ما سترګے
اوغړولے نو ویښته م لوانډهٔ وو
په کمره کښے د ابو نه علاوه
هیڅوک نهٔ وو ـ څکه نو
شیطان زما ابو دے . ما
چه دخپلے ډیر ماشوم
لور ملغلرے خبرے
واوریدے او بیا م په خپلو
اعمالو سوچ اوکړو نو
یقیناً ما سره هم دغه
"نامه بنهٔ لګی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمل خان کانسی

ماچه ستا د سیځلو روایاتو په خاطر د خپل پلار
بدل واخستو - نو تا زۀ د مرګ په سودا کړو
خرڅ کړم - بنه دِ اوکړه ، او ډېر بنه دِ
اوکړه - خو افسوس چه صغوئ ستا
متعلق دانهٔ وے وئیلے چه
د دے خاورے خلق خو په
څو ډالره خپله مور
هم وژنی - نو
زۀ خو هسے مرم
وے دومره
درد یئ لے
به نهٔ
ووم
مړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمان

دکابل نه په واپسئ کښې یو دکان ته دچاپو اختلو په غرض
وراغلم . دکاندار نه مې پوښتنه اوکړه چه څه ګړه مخکښې خو د
پکښې نهٔ ده کړې . هغهٔ راته ښکته پورته اوکتل او
بیائې په فخریه انداز کښې اووئیل . ولې زهٔ
درته "مسلمان" ښکارم څه ؟ زهٔ هندو

یم . هندو !

زما غوږونه سرهٔ شو . د پښتو
لاندې مې زمکه اوښتیده.
او نهٔ یم پوهه چې
د دکان نه کله
او څنګه راوتې

یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

MASTER KEY

شکر بخیلې " Master key " د ډېرو کورونو
جندرې بېرته کړې وې او بلا خونې ئې لوټ
کړې وې خو دا خلو دم کال دې چه د چل کالهٔ
پورې ورته ناست دې ، ډېره لويه
خزانه ترې تالا شوې ده . ولې
نهٔ خو شکر دغه جندره
ماتولې شي او نهٔ
ئې دغه
Master key
ډېرته کولو
توان
لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کفاره

چند نن د ګور ګورے د قبر د سر خزه بشکل کړه. ځل
رسید ونکي لاسونه ئے اوچت کړل ۔ سلګو اونیوځ
او په ژړغوني آوازئے اوویل ۔ سه

په سپینه خله روژه کړه ماته
د کفارے روژے به دواړه اونیسونه

ګور ګورے! ما خو د ځان د پاره
توبه هم اوویسته ۔ او د کفارے
روژے م هم اونیوے. ولے
نه پوهیږم چه ستا
د پاره د اکفاره
څنګه ......
څنګه... او
څنګه ادا
کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټان آکا

زمرک چه پټان آکا کورا قبرستان ته په دُعا اولید. نو
ورته ئې اووے" آکا دا څه کړے؟ ته خو عیسایانو
ته دُعا کوے - آکا ورته په غصّه کښې اووے.
نو بیا هغه ډاکټرانو ته دعا اوکړم څه؟ چه
د پلار دَ ناکامه اپریشن د پاره ئې په تا د بنجے
کالی ګانړه کړه ...... زۀ خو به
تل عمر دوئ ته دعا کوم. ځکه
چه زما د سترګو اپریشن
ئې بالکل هسې او
بے پیسو کړے
دے .....
اوۀ.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان

ما د شیشې نه اېله هغه لیدلو - چې یو مې پچې مخې پېغلې جینۍ
ورته خپل پړونې کوز کړو - هغهٔ ئې په دواړو اوبو ولاس کېښودل.
بیا ئې یو لاس د اوبو ئې نه دهغې سینې نازکې لیچې ته راوړسوۀ
لږ ۀ شیبه پس ئې دواړۀ لاس دهغې د راوتې سینې نه
تاؤ کړه - دغه شان په قلار قلار لاندې راغې.
او لاس ئې ورله بلې ګې ته راوړسوۀ - په یو
لاس ئې د پېغلې بړۀ اونیوه - او په بل لاس
ئې دهغې د پنڅې نه لاندې پایزیب نه
شړنګ اوویست - "بس اوشو"......

اختری پېغله رخصت کړه - ولې
زۀ په سوچ کښې پریوتم - چې
تر اوسه پورې په خومره
پېغلې هم په دې بنار کښې د فیشن بلا د فساد و ښو
ښکار کړې وي - او خومره "اختر و"
به د خومره پېغلو نه هم دغسې
لاس تاؤ کړې وي - کاش
انسان
خو د دې نه په غار کښې
لغړ بـه وو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ خصلتونه

دسوالي تېر چې غریبۍ د اوږدې ناروغۍ نه پس مړه کړه - او
په سود راخستې شوې روپۍ په اسقاط کښې تقسیم شوې. خو
ماشوم زوئې ته ئې په ضد مړه کښې بل یو ماشوم اووې...
چې ته ورته تاسو خو مالله د اسقاط پیسې رانکړې - خو زما
موږ به مړي کنه؟ ته به زما نه پیسې اووېخې
...؟ ماورته وې چپ شه. خدائې دي...
..."باز دا" زما خبره پرې کړه - ویل ئې
دا خو د هغه سړي زوې دې. چې پلار
ئې د لوږې نه مړ شو او خپله د خلقو
په راوړو ډوډو موړ شو نو
مور ته ئې اوویل - "ادې
مه به کله مرې چې
خلق زموږ کور ته نوړی
ډوډۍ راوړي..." دې کښې دې غریب
ته څه ګناه ده - دا خو کورنۍ
خصلتونه دي - ځان د
سره کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکندر

هسې نو هغه د ښار د لوئې هسپتال لوئې ډاکټر وو.
او ډېرو کړو ئې هم يو لوئې پنځه ترلې وو. وې
نور غوړمنګې وو. ګڼې په دومره ډېره تېــه
کښې به ئې سکندر ته وې انجکشن کولو
او هم دغه انجکشن په ډېرو سوالــونو
دعاګانو او منښتو پيدا شوې ايــکي يو
نيازبين سکندر د بابا د غيږ ې او شکوړ.
زۀ نۀ پوهيږم چې د ښار په دې
هسپتالونو کښې به د ورځې څو سوۀ
ماشومان بيله د سکندر پشان
د دې قصابانو لاپروائي
ښکـــار
کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

میلمه

سرپه ږوله وله — ډزکوه ، کنی چیچي دی —

اوفو بنجُ ! کورته راغلے میلمه په خپل غولی

کښېږ اخر ختګله مه کړم — شراب درے

ملګ مارمه نهٔ کړو . خوله ساعت

پس مار ، شراب درے ملګ

مه کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ممتاز

ممتاز بنهٔ موړ شتمند او د خاورے خاوند وو - ولے جوارئ
د هرڅه نه اوزګار کړے وو . د تیرو شلو کالونه په
بازارکښې ګرځي او دیوے عجیبه سوداسرګرسم سوال
کوی . د دکاندارانو نه پیسے اخلی او بیا په
ماشومانو ئے ویشی . یوه ورځ ترے ماتپوس
اوکړو چه دا د ځان له څه زرګچاودون
کښلے دے . د دکاندارانو نه پیسے
اخلے او په ماشومانو ئے ویشے.
ممتاز د خندا نه شین شو.
ویل ئے - دنیا د ناپوهو
ده . د دوی ناپوهو نه
ئے اخلم او ورو ناپوهو
له ئے ورکوم . زهٔ ممتاز ته ګوته په خله
ولاړ پاتے شوم او هغه
په وړاندے
روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلیکوال پېژندګلو

نوم ـ پادشاه روم

د پلار نوم ـ

حاجي عبدالرحیم

ادبي نوم

علي خیل دریاب

د زوکړې ځای او

نېټه :ـ

امان دره ملاکنډ ایجنسي

۲۱ مارچ سنه ۱۹۷۰ء

تعلیم :ـ بي ـ ایس سي

بي ایډ ، ایم ـ اے پښتو ګولډ میډلسټ ـ ایم ـ فل ریسرچ فلو ـ پښتو څانګه

پېښور پوهنتون کار :ـ لیکل ، لوستل او لولول

درک :ـ کلے او ډاکخانه امان دره ملاکنډ ایجنسي فون ۰۹۳۲۷۰۴۹۲ ـ ۵۹۳۲۳

دلیکوال اثار :ـ

۱ـ د فرهنګیانې خوشحال د دستارنامې فرهنګ	۱۰ـ شګې او زګونه (ترجمه) نثر
۲ـ غوړخاځکي (مقالې) نثر	۱۱ـ شفق رنګه لارې (″) ″
۳ـ بوسپکونه (″) ″	۱۲ـ سپینې ځلې او ګل بنیرې ″
۴ـ سپلمۍ کښې ګېښونه (محاورې) نثر	۱۳ـ ګوړې دنې ″
۵ـ پښتانهٔ او توهمات ″	۱۴ـ عطرژن (نظمونه) شاعري
۶ـ د رحمان بابا اجتهاد ″	۱۵ـ غزل بنړ (غزلې) ″
۷ـ سباسیل په دامان دے (افسانې) ″	۱۶ـ غانتول ″ ″
۸ـ وزدانه (طنز و مزاح) ″	۱۷ـ همیشه ګلونه (تالیف) ″
۹ـ غوږے د پتغونه (تبصرې و مضمونونه) ″	

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library